

... умуман қадам боса олмайдиган бир болақайимиз соғлом болаларга қўшилиб атак-чечак қилиб юриб кетганини кўрганингиздами? Ёки, гапира олмайдиған яна биттасининг бир-иккита сўз айта бошлағанни-чи?! Бизга бундан ортиқ бахт борми?..

... ҳақиқий қиймати 52,5 АҚШ долларини ташкил этган, 1982 йилда ишлаб чиқарилган, маънавий ва моддий эскирган КС-4574А-русумли 2 дона автокранни 95 минг АҚШ долларидан, жами 190 минг АҚШ долларини ҳисобда Ўзбекистон Республикасига олиб киришга эришганлар.

9 бет

10 бет

Mustaqillik huquq demakdir

**O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI**

Нидоқ

1997-йил 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2009-йил 7-май, № 19 (644)

САЛОҲИЯТЛИ КАДРЛАР — ДАВР ТАЛАБИ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида 4 май куни Бош прокуратуранинг Олий ўқув курсларининг раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш бўйича 6 ойлик курслари битирувчиларига тантанали равишда диплом топшириш тадбири бўлиб ўтди.

Унда Бош прокуратура раҳбарияти, бошқарма, бўлим бошлқлари, Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК департаментининг тармоқ раҳбарлари, Олий ўқув курсларининг профессор ўқитувчилари ва Олий ўқув курслари раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш курси битирувчилари иштирок этдилар.

Тадбирда Бош прокурор Р. Қодиров марбуза қилиб, мамлакатимизда қонунийликни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш борасида муайян ишлар амалга оширилатганини, шу билан бирга бугунги кунда прокуратура органлари олдиға янада масъулиятли вазибалар қўйиладиганини, ушбу вазибаларнинг тўлиқ ва сифатли бажарилишини таъминлаш эса кадрларнинг малакасига ва масъулиятни қанчалик ҳис эта билишига боғлиқлигини таъкидлаб ўтди.

Шуларни инобатға олган ҳолда давлатимиз раҳбари Ислмом Каримов томонидан прокуратура органларида раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш, малакасини ошириш ишларини такомиллаштириш мақсадида «Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор-тергов ходимларининг малакасини ошириш Маркази» негизинда Бош прокуратуранинг «Олий ўқув курслари»ни ташкил этиш тўғрисида Қарор қабул қилинганлиги хусусида алоҳида тўхталиб ўтди.

Бош прокурор Олий ўқув курсларининг тингловчиларини мазкур қарор асосида танлов йўли билан ўқиниша қабул қилинганликлари ва курсни муваффақиятли тамомлаганликлари билан самимий табриқлаб, бу уларға бидирилган ишонч билан бирга ўта масъулият қўлини ҳам қайд этди ва бу ишончни оқлаш учун олдингидан ҳам яхши ишлаш, шунга муносиб бўлиш кераклигини таъкидлаб ўтди.

Шу каби, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозни шаронтида, мамлакатимизда уни бартаф этиш борасида прокуратура органлари алоҳида эътибор қаратиши лозим бўлган вазибалар кўрсатиб ўтилди.

Булардан ташқари, Республикамиз Президенти Ислмом Абдуганиевич Қаримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил январларига бағишланган мажлисларига марбузасидан келиб чиқадиган

прокуратура органларининг вазибаларини бажариш юзасидан ишлаб чиқилган кенг камровли чора-тадбирлар Дастури ижроси, Вояға етмаганлар ишлари ва Одам савдосига қарши курашиш бўйича комиссиялар фаолияти устидан назоратни куचाйтириш ва бу боралағи ишларни жадаллаштириш кераклиғи хусусида қатъий талаблар қўйилди.

Шунингдек, тадбирда 1 май куни журналистика соҳасида «Олтин қалам» 4-Миллий мукофоти учун ҳалқаро танлов бўлиб ўтганини ва бу танловда Бош прокуратуранинг қонунчилик тарбиотни бўлими бошлиғи — матбуот хизмати раҳбари Светлана Артикова ҳам «Энг яхши матбуот хизмати» номинацияси бўйича иштирок этиб, голуб деб топилаганини таъкидлаб ўтилди.

Шундан келиб чиққан ҳолда бу боралағи ишлари янада куचाйтириш хусусида тегишли кўрсатмалар берилди.

Тадбирда сўзға чиққан тингловчилар уларнинг малакасини оширишга шундай шароит яратиш берган давлатимиз раҳбарига, ҳукуратимизга миннатдорчилик билдириб, Олий ўқув курсларидан олган назарий билимларини фаолиятда қўллашга, уларига бидирилган ишончни оқлашга, шунга муносиб бўлишга сўз бердилар.

9 май — Хотира ва қадрлаш куни

Хотира ва қадрлаш — инсон ақл-заковати-нинг бетакрор маънавий неъматлари, тирликнинг азалий мезонларидир. Нурунийларға чуккур ҳурмат-эҳтиром фазилатлари хотира ва қадрлаш тушунчалари билан ўзаро уйғунлик касб этади. Мустақил юртимизда ёш авлод улукларимизға ҳурмат, эътибор ва ғамхўрлик руҳида тарбияланмоқда. Zero, меҳр-муҳаббатға, саховат ва шафоатға тўла инсонларғина ўз тарихини унутмайди, аجدодларини доимо хотирлайди ва фидойи юртдошлари, ёруғ келажак йўлида меҳнат қилаётган кишиларнинг қадрига этади.

ИНСОН КАДРИ УЛУҒ, ХОТИРАСИ АЗИЗ

Бундан ўн йил муқаддам, яъни 1999 йил 2 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «9 майни Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиш тўғрисида»ги фармони қабул қилинган эди. Шундан буюн юртимизда бу кун умумхалқ байрами сифатида ҳар йили кенг нишонланиб келинаётди.

Бу йилги Хотира ва қадрлаш куни арафасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида»ги фармони эълон қилиниб, уруш қатнашчилари ва ногиронларига 120 000 сўм миқдорда бир марталик пул мукофоти белгиланганлиги мамлакатимизда кекса авлод вакиллариға кўрсатилаётган иззат-икром ва ғамхўрликнинг яна бир ёрқин намунаси бўлди.

Муҳтарам Юртбошимиз таъкидлаганларидек, тарихий хотирасиз келажак йўқ. Агар миллат ўзининг порлоқ келажagini кўрмоқчи бўлса, унинг хотираси ҳаминша уйғоқ бўлмоғи лозим. Хотира - азиз туйғу. Миллатнинг тирлиғи, барҳаётлиғи ва ҳатто келажағи ҳам ўз ўғмишига доир хотиранинг уйғоқлиғига боғлиқ. Хотирасидан, қадриятидан, урф-одатларидан жудо қилинган халқ, миллат, шубҳасиз таназзулга юз тутайди.

Инсон хотирасини ардоқлаш, тиркларни эъзолаш, ҳурматини жойига қўйишга алоҳида эътибор қаратилиши миллий истиқдол гоёсининг, маънавий тарбия ишининг ўзагини ташкил этади.

(Давоми 2-бетда).

Дунёқарашлари, феълу атворлари шаклландиған Успиринлик даврида фарзандларимизни ниҳол каби асраб-авайлаб тарбиялаш, комил инсон бўлиб вояға етишлари учун барча шарт-шароитларни ҳавола этиш давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидандир. Вилоят прокуратураси органлари ҳокимлик қошидағи вояға етмаганлар ишлари бўйича комиссия билан ҳамкорликда болаларға, шу жумладан, тарбияси оғир ўсмирларға мухаммал таълим-тарбия

етиб, Андижонсой ва сунғий қўл соҳилида жойлашган богда азим фаввора, қайиқ ва катамаранлар бекати барпо этилди.

11 апрелда Ёшлар боғининг тантанали очилиш маросимида «Ёшлим баҳори» фестивали ўтказилди. Уқувчи-ёшларнинг иждоий ишлари, гуллар ва кушлар кўрғазмалари тенгдошларини ром этди. Фестивалга ташириф бурган хавасманд талабалар боғ қошида ташкил этилган спортнинг энгил атлетика, байдарка ва

нидағи 16-мактабнинг 9-синф ўқувчиси И.Шарофидиновнинг шу ерининг ўзида чизган одам савдосини қораловчи расми мазмуни ва тасвирчан чиқди. Шунингдек, ўқувчи-ёшлар стол тенниси, шахмат ва шашка, миллий спорт белишуваридида куч синишдиладар. Ғолиблар вилоят биринчилигида иштирок этишайди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари, республика хотинқизлар қўмитасининг раиси Ф.Аҳбарова иштирок этган фе-

кабинетлари, ўқув устаконасидағи эксковаторлар, тупроқнинг биологик таркибини аниқловчи жидозлар билан танишиб, таълим жараёни ҳақида муайян тасаввурга эга бўлдилар. Бекуму кўст жиҳозланган кабинетлар ва устаконалар, спорт зали, коллеж талабалари намоийиш этак «Кувноклар ва зукколар» беллашуви кўнчилик болаларда ушбу билим масканида ўқишни давом эттириш иштиқини уйғотди.

Юқоридағи каби 116 та акеле-

ловлари ўтказилди.

Коллеж битирувчиларини ўзларига мақбул ишға жойлаштириш, 9-синф битирувчилари танлаган йўналишларидида ўқишни давом эттиришларини таъминлаш, шу билан бирға ўсмирлар, айниқса, тарбияси оғир вояға етмаганларнинг ўқишдан ташқари бўш вақтларини спорт ва бошқа турли тўғарақлардағи қизиқарли машгулотлар билан банд этиш борасидағи тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Вилоятимизда жорий йил-

ТАНЛАШ ИМКОНИЯТИ

бия бериш, касбға йўналтириш, бўш вақтларини фойдали, қизиқарли машгулотлар билан банд этиш орқали ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида самарали иш юритишга.

Андижон туманидағи қаровсиз қолган Нодирабетгим номли Маданият ва истироҳат боғи вилоят вояға етмаганлар ишлари бўйича комиссиясининг ташаббуси билан Халқ таълими бошқармаси тасарруфига ўтказилган эди. Қурилиш ва таъмирлаш, ободонлаштириш ишлари ниҳоясига

каноэда сузиш, шунингдек, «Био-экосан» марказининг тўғарақларига аъзо бўлиниди.

Энг моҳир ихрочилар мусика ва сановат коллежларининг талабалари ўртасида ўтказилаётган «Болалигим баҳори» фестивалининг вилоят босқичига йўлланмаларни қўлга киритишди. «Гиёҳандлик — аср вабоси» мавзусидағи асфальтга расм чизиш ва пайкатлар кўрик-танловларининг голлиблари саралаб олинди. Республика кўрик-танловларидида муносиб қатнашиб келаятган Будоқбоши тумани

3000 дан зиёд талаба ёшлар, ўқитувчи ва ота-оналарда унутилмас таассурот қолдириди.

14 апрель куни эса Улуғнор туманининг Минтбулоқ кишлоғидида агросаноат касб-ҳунар коллежидида битирувчилар учун бўш иш ўринлари ярмаркаси билан бирға 9-синф ўқувчилари учун «Очқик эшиклар куни» ўтказилди. Тумандағи барча мактабларнинг 9-синф битирувчилари коллежда муҳайё этилган шарт-шароитлар билан танишдилар. Япония кредити ҳисобидан жиҳозланган фан

мик лицей ва касб-ҳунар коллежларидида 404 маротаба ўтказилган очқик эшиклар кунларига 30 минг нафардан зиёд ўқувчилар ва ота-оналар ташириф бурюиши. 9-синф битирувчилари таълим даргоҳларида яратилган шарт-шароитлар билан танишибгина қолмай, 16 соатлик ўқув-амалий машгулотларда бевосита иштирок этдилар. Касблар фестиваллари доирасида ўқувчилар ўзларига мақбул йўналишларни танлаб олишлари учун давра суҳбатлари, экскурсиялар, кўрғазмалар ташкил қилинди. 120 марта ишшо тан-

нинг уч ойи мобайнида ўтган йил шу даврига нисбатан вояға етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик 7 фонизға камайдди. Касблар фестиваллари доирасидидағи тадбирларда, бевосита иш жараёнида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва таълим-тарбия муассасаларининг ходимлари ҳамкорлиқидида ишининг янада таъмирчан услуб ва шаклларини қўллаш борасида тажриба орттиришмоқда.

Рустамбек АБДУЛЛАЕВ,
Андижон вилоят
прокурорининг катта ёрдамчиси

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Чунки ўтмиш аждодлар билан фахрлини, уларнинг ҳаёти ва қолдирган меросини ўрганиш, тажрибасини бутунги ҳаётимизга татбиқ этишдан ҳам муҳим вазифа йўқ. Хотира ва қадр туйғулари ёш авлод онгига чуқур сингсанига, улар қалбда буюк аждодларимизга муносиб ворислар бўлиб етишиш истаги уйғонсанига, жамият тараққиёт сари юз бўлади.

Агар биз ўтмиш аждодларнинг хотирасини эъзозласак, Ватан, миллат манфаатлари йўлида жон фидо қилган ватандошларимизни унутмасак, мангуликка дахлдор ишла-

эканлигини чуқурроқ англаб етати.

Ҳозир ҳам жаҳоннинг айрим минтақаларида нияти бузуқ кучлар куrollи можаролар чиқаришга, тинч ва осулда ҳаёт маромини бузишга, куrollи тўқнашулардан моддий манфаат кўришга интилаётганини унутмаслигимиз керак. Экстремистик ғояларга қарши кураш олиб бориш ҳаммамизнинг ва ҳар биримизнинг бурчимиздир. Бунда, аввало, уруш ва унинг битмас жараҳатлари тўғрисидаги бор ҳақиқатни ёшлар онгига чуқур сингдириб бориш, уларни инсонпарварлик, ватанпарварлик каби

Ватан озодлиги ва ёрўғ кунлар келиши учун курашган, жонини фидо қилган халқнинг асл фарзандлари номи ҳеч қачон унутилмайди. Уларнинг номлари вилоятимиз маркази - Қарши шаҳрининг Хотира хибонидидаги «Хотира китоби»га зарҳал ҳарфлар билан битилган.

Жангоҳларда қон кечиб, уруш даҳшатларини ўз кўзи билан кўрган, мардлик ва жасорат намуналарини кўрсатган юртдошларимиз сони вақт ўтгани сайин тобора камайиб бормоқда. Уларнинг ҳар бирига алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш, хотираларини эзиб олиш,

тахтимиздаги Хотира майдонидида ўтказилган маросимда сузлаган нутқида. — Ҳақиқатан ҳам, бу ёрўғ кунларга нима ҳисобидан эришганимизни, бу йўлда қандай оғир курашлар, азоб-ўқубат ва йўқотишлар бўлганини, қанчадан-қанча одамлар уруш майдонларида азиз жонини қурбон қилганини англамасак, тушунмасак, бугунги кунимизни, мусаффо осмонимизни, тинч ва осулда ҳаётимизни англаш, унинг қадрига етиш қийин бўлади.

Айнан шунинг учун ҳам ҳозирги пайтда орамизда, сафимизда соғсаломат, бардам яшаётган, бугун-

авлод вакилларининг ҳурматиини жойига қўйиб, иззат-икром ила хизматларини қадрлаш инсоний бурчимиз ҳисобланади. Нарзулла Лутфуллаев, Остон Турсунов, Саидмамат Саидов, Холбобо Хуррамов, Зоя Насретдинова, Гайбулла Шаропов, Искандар Жумаев, Рашид ва Зокир Пардаев, Сирожиқдин Рузиқулов, Абдуҳамид Абдуллаев, Жуманазор Умиров, Абсамат Дўсяров, Шўҳрат Алмурастовлар шундай инсонлар эдилар. Шафқатсиз ўлим уларни орамиздан олиб кетган бўлса-да, лекин азиз номлари, қилган ишлари сира эдимиздан чиқмайди. Утганлар-

ИНСОН ҚАДРИ УЛУҒ, ХОТИРАСИ АЗИЗ

рини ривожлантирсак, биздан кейинги авлодлар ҳам бу ишни айнан шундай давом эттиради.

Хотира ва қадрлаш кунини муносабати билан ўтказиладиган тадбирлар қатта тарбиявий аҳамиятга эга. Чунки бундай эзу амаллар навқирон авлод вакилларининг кўз онгига ўтказилгани, ақсарият тадбирларда улар фаол иштирок этадилар. Қолаверса, бу каби йилнинг даврамизнинг турини тўлдириб ўтирадиган кекса авлод вакиллари суронли йиллар ҳақидаги хотираларидан ёшларга сузлаб, улар билан суҳбат курсалар, ҳеч бир йилгит-қиз безъибтор бўлмайди.

Бу гаплар шунчаки айтиммаётганини, тинчлик энг бебаҳо неъмат

юксак ғоялар руҳида тарбиялаш қатта аҳамият касб этади.

Хотира ва қадрлаш кунини Иккинчи жаҳон уруши жангоҳларида шайх кетганлар, шунингдек, юртимизнинг гуллаб-яшнашига ўзининг ҳиссасини қўшган инсонлар хотираси ёлга олинган, фахрийларимиз иззат-икром қилиниб, одамлар бир-бирларига чуқур ҳурмат ва меҳр-оқибат кўрсатадиган мурабкор санадир.

Иккинчи жаҳон уруши тугаганига 64 йил бўлди. Лекин қонли урушининг инсонлар юрагига қолдирган жараҳатлари ҳамон битган эмас. Вилоятимиздан урушга кетган 45732 нафар йилгитнинг 24716 нафари ўз она юртига қайтмаган.

маиший эҳтиёжларига эътиборли бўлиш жуда муҳимдир. Бу олжаноб иш ҳар биримиз учун қундалиқ инсоний бурчимизга айланishi лозим.

Хотира ва қадрлаш кунини муносабати билан вилоятимизда ҳам урушда ҳалок бўлганлар хотирасига ўрнатилган «Мотамсаро она» ҳайкали ва бошқа ёдгорликлар, шунинг баробарида узоқ ўтмишда ўтган аждодларимиз ётган қабристонлар ҳам тартибда келтирилиб, ободонлаштирилади.

«Хотира ҳақида гапирар эканмиз, бу тушунчани қадрлаш тушунчасидан ажратиб бўлмайди, — деган эди Президентимиз Ислам Каримов ўтган йил 9 майда пой-

ти ҳаётимизга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган уруш қатнашчиларини, муҳтарам ва азиз фахрийларимизни қадрлаш ва эъзозлаш, уларга ҳар томонлама ҳурматимизни билдириш барчамиз учун ҳам қарз, ҳам фарз эканини, ўйлайманки, ҳаммамиз яхши тушунашимиз».

Барча соҳаларда бўлгани каби прокуратура тизимига ҳам ўзининг эзу амаллари билан эл орасида яхши ном қозongan инсонлар кўп. Уларнинг айримлари ҳозир орамизда йўқ. Бугунги кўтулғ санада, яъни Хотира ва қадрлаш кунини муносабати билан ана шундай ҳамкасбларимизни хотирлаб, руҳларини шод этиш, орамиздаги кекса

нинг порлоқ хотираси доимо қалбимизда сақланади.

Ҳар қандай халқ, ҳар бир миллат тарихий хотира билан тирик, барҳаётдир. Утганларни хотирлаб, муътабар кексаларимизнинг дуосини олиш, тинч ва осийишта замоннинг қадрига етиш ва шуқроналик туйғуларини ҳис этиш кишига куч-қувват бағишлайди, инсон руҳини поклаб, янгидан-янги бунёдкорликлар сари чорлайди. Мана шунинг учун ҳам, айниқса, ёшларимизни улуг аждодларимизнинг шонли аъённалари руҳида тарбиялаш ғоят муҳимдир.

Мурод АЗИМОВ,
Кашқадарё вилоят
прокурорининг ўринбосари

Асил инсон мангу яшайди

**Хотира: ҳар баҳорда титрайди юрак,
Юракларга қанот берсин.**

**Қадрият: ҳар юракда сулайди меҳр,
Мевасини авлодлар терсин**

Ёши ўтиб сочларига оқ оралаганда, дунё ҳақида ўйлаб тўхтамага келолмаганида бу жумлалар талқинини янада чуқурроқ мушоҳада қиларкансан киши. Мутолава фикрни ёрқинлаштиради: «Кишининг поёнидан баҳор топилгунча соғинчиларини дийдириб бўлайди. Саратон тандирда куз етилгунча жисму жонинг ҳароратдан толади. Ҳайриятки, куз ҳар гал қайтади, баҳор қайтади. Аммо умр чекисиз йўқотишлардан, йўқотиш бўлганда ҳам мутлоқ қайтмас йўқотишлардан иборат. Қарангки, бу оғриқли айрилиқлар ажиб бир тароват ҳам келтиради. Яъни қўлингиздаги бор неъматларни қадрлайдиган, асраб-авайлайдиган бўлиб қоласиз. Кўнглингизга шуқрона тушади ва бу шуқрона ақлингизга, ўтаётган кўнглингизга тўлиқлик бахш этади».

Мана, соғинчи хотираларини уйғотиб элга баҳор ташриф бўюди. Табиат ҳам фусункор хусини тинч-тоғу, файзли хонадонларда ўзгача тароват билан кўз-кўз қилади гўё...

Табиат бу борада Норовлар хонадонини сийлагани руст. Чунки, бу боғнинг боғбини асил одам. Бу ўғил-қизларнинг отаси, бобоси чин инсон, буюк қалб эгаси бўлган, дейишади. Умрбоқийликка дахлдор ажиб манзара. Ота қалами теккан муқаддас маскан, падалари бузруқвор меҳридан ўкма буй чўзган дарахлар, болаликнинг ўзқаса хотиралари ўз қолдирган қадрдон ҳовли... Ҳар бир узви кўнглига яқин, тақдорланмас тафтини туйиб туриш ҳам бахт.

Инсон яхши ном билан ёлга олинини у тарбиялаган, вояга етказган фарзандлари, амалга оширган эзу ишларида намоён бўлади. Имом Норов ана шундай ҳар жиҳаддан ибратли умр кеçириб, эл ардоғига сазовор бўлган инсон эди.

Имом Норов бу мавқе, ҳурмат-эътиборга ҳалол меҳнат туғайли эришти. — Оғир болалик кечинмалари, жанг майдо-

ни, тупроққа қоришган дўстларининг қонли жасадлари олдидаги изтиробларини отам умрларининг охиридагача бир зум ҳам унутмадилар, — дейди Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ходими Ботир ака Норов оталарини хотирлаб. — Отам билан ақсарият суҳбатларимиз адолат, ҳақиқат, ҳалол меҳнат ҳақида бўларди. «Яратганга ёқинининг энг яқин йўли ўзгаларга яхшилик илмлавертишдир», дердилар.

— Имом Қодировичдек мард инсонлар юз йилда бир дунёга келса керак, — суҳбатимизга қўшилиди 83 ёшли Республика прокуратураси фахрийси Салим Ҳамроев. — У адолат, ҳақиқат йўлида қийинчиликлардан кўрқмасди. Янаш бу кураш деб биларди. Жумард, иродаси олдида тоғ эгилса арзийди. Уғли Баҳоқиржонни тупроққа қўйиб, фарзанд доғига рубару келганда ҳам шундай оғир гамга матонат билан тик боқа олди. Имом Қодирович қонунчиликни мустаҳкамлашда улкан, мустаҳкам қояга ўхшарди.

Бу каби ўхшатиш ва ташбеҳларни И.Норовнинг ҳар бир шоғирдидан эшитшимиз мумкин.

«Устознинг тафаккур уфқи кўзгудек эди», «Олдийлик фалсафасидан буюқлик ярата олган инсон».

Уғиллари Ботир Норов Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ходими, Владимир Норов Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазири. И.Норов тарбиялаган фарзандлар, неваралар Ватан корига яраган, халқ ташишига шерик. Аллоҳ суюкли бандаларига солиҳ амали зурриёт, мангу қадр топиш саодатини инъом этаркан, дейишади кексалар. Имом Норов ана шундай инсон эди.

Қадрдон ота ҳовлиси гавжум. Кечгани тўй бўлган хонадонда бугун невараявара, фарзандлар отани хотирлашади. Имом Норов яратган боғ, у кишиндан қолган қутлуг излар ҳар баҳор гуллаб яшнайди, ўз тароватидан элни баҳраманд этади.

Моҳира ШАКАРОВА,
журналист

Шукур ота дуога қўл очди.
— Мана шундай доруломон кунларда кўришиш насиб этсин!

Афтидан мен тенги невараси унинг қўлтигига кирди. Ташқаридаги «Нексия» машинасига ўтказди.

Мўйсафид билан «Чимёй» санаторийсининг тўрт қаватли кўркам биносида, биринчи қаватдаги еттинчи хонада салкам бир ҳафта бирга бўлдик. Шу бир ҳафта мобайнида ота-боладек қадрдон бўлиб қолдик.

Танишганимизнинг иккинчи кунини кечкурун телевизорда уруш ҳақида кино бошланганида отахон «Чиринг», деди эътирозга ўрин қолдирмайдиган оҳангда.

**— Уйдирма бари...
— Ҳаққоний ишланган фильмлар ҳам бор.
— Бўлса бордир, — деди у муросасозлик билан. — Уруш жаҳаннам, мен ўша жаҳаннамга кириб чиққанман. Бир ўлиб, қайта тирилганман.**

Авалгаги Шукур ота саволларимга истар-истамас, узук-юлук жавоб қайтарди. Холи-жонига қўймаганидан кейин бошидан кечирганларини сузлаб берди.

— Ҳовлимиз шаҳарнинг чеккасида, экинзорларимизга туташ эди. Раҳматли дадам «қулоқ қилиб юбораркан» деб, ўзининг ерларини қариндош-уруғларига, кўни-қўшниларига тақсимлаб бериб, оиламизни бадарга қилинишидан қутқариб қолган. Бирок, барибир қамалди. Бир йилга ўтиб, отиб ташлашганидан хабар топдик. Онам бечора ётиб қолди. Дарду ситамга бардоши етмай узилди. Ўн етти ёшмида укам ва синглим билан ҳайхотдек ҳовлида ёлғизлиниб қолдик. Ҳовлида-

МАНГУ

ги боғ, отам эккан дарахларнинг меваси жонимизга оро кирди. Иккинчи жаҳон уруши арафаси, баҳорнинг охири, ённинг бошларида, йигирма бир ёшмида маҳалламиздаги ўн етти яшар Холисахона уйландим. Уруш туғайли қаҳатчилик ҳукм сураб, леҳқончилик қилиб ўлма-уч кун кўрардик. Қизим Холидахон туғилганига бир ой тўлиб-тўймади мени ҳарбий комиссариатга қақришти. Шаҳар четига даштда тўрт ойча ҳарбий машқлар ўтказишти. Минг тўққиз юз қирқ иккинчи йилнинг кузи охирида ҳарбий қисми-

Ҳаёт бетакрорлиги билан гузал. Агар инсонлар туриш-турмуши ҳақида чуқурроқ мулоҳаза қилиб қарайдиган бўлсак, ўтаётган кунларимиз гўё бир тарих-қайтиб келмайди. Турғироғи, ундан ҳар қим, ҳар хил фойдаланади. Лекин шундай инсонлар борки, ўз оя юрти, халқи учун бутун умрини, ҳаётини бахшида қилади. Одамларга нафим тегса дейди.

Халқимизда: «Мард йигит Ватани учун туғилади», деган гап бор. Бу гап бутун билими, ғайратини эл-юрти учун бағишлаган ҳалол, камтарин инсон бир неча орден, медаллар соҳиби, Қорақалпоғистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси фахрий ходими, марҳум Салават оға Ҳазратов ҳақида айтилгандек.

Салават Ҳазратов 1938 йил 19 ноябрда Қорақалпоғистоннинг Тўртқул туманида зейли оиласида дунёга келди. Отаси Қўлтимурат оға, онаси Мақбула ая Салаватдаги захни пайқаб, унинг келажакда маълумотли яхши инсон бўлиши учун барча шарт-шароитларни яратиб беришди. Салават 1957-1960 йиллари Нукус гидрометеорология техникумида ўқиб, бироз вақт Нукус татмирлаш заводида «слесарь» бўлиб ишлади. Кейин Ленинград Давлат университетига таҳсил олди. 1961-1963 йиллари Нукус шаҳридаги Ломоносов номи мактабда ўқитувчи бўлиб ишлади.

С.Ҳазратовнинг прокуратура органларидаги фаолияти 1969 йилдан Нукус шаҳар прокурори ёрдамчилигидан бошланган. 1969-1971 йиллари Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг ёрдамчиси (1970 йил Тошкент Давлат университети ҳуқуқшунослик факультетини тугати) бўлди.

С.Ҳазратов қаерда ишласа ҳам қонунчиликни яхши тушуниши, одамлар билан тил топиб кетиш қобилиятига эгаллиги, халқларарлиги билан раҳбарият назарига тушиди. Шундан бўлса керак, у 1971-1976 йиллари Қонлиқул (аввалги Ленинobod) туманида прокурор, 1982-1983 йиллари Қорақалпоғистон Республикаси Олий Судининг раиси, 1983-1986 йиллари Қорақалпоғистон Республикаси прокурори лавозимларида хизмат қилди.

«Инсон умри йиллар билан ўлчанади, қилган ишлари билан баҳоланади» деб бекор

Қалби қуёш, ўзи пок инсон эди...

айтишмаган. Шу маънода С.Ҳазратовнинг ҳаёт йўли кўпчилик учун ибрат мактабидир. Биз журналистлар касбимиз тақозосига кўра, у киши билан учрашиб турардим. Салават оғадан ваазинлик, ширинсуханлик бизни қайта ва қайта ҳамсуҳбат бўлишга чорларди. Ушанда у киши бизга: «Ҳали менинг сиз, журналистларга айтиб берадиган гапларим кўп» деди.

2002 йил 28 октябрь кунин Салават Ҳазратовнинг вафот этганлигини эшитганимизда кўнгилга яқин бир одаминиздан айрилганимизни англадик. Мараказга келган одамлар кўчага сиемасди.

— Инсоннинг яхши ишлари у одамдан ўтандан кейин ҳам фарзандлари, шоғирдлари қалбига манту яшайди. С.Ҳазратов мазмунли ҳаёт кечирди. У ўз билим ва тажрибаларини ёшларга беришдан чарчаган эмас. Ишга эрта келиб, кеч қайтарди. Сабаби, у ўз касбини чин дилдан севар ва бу билан гуруланар эди. Унинг яна бир фазилати шунда эдики, катта билан катта, кичик билан кичик бўлиб, барча билан сизилиб мулоқотда бўларди, — дейди шоғирди, Қорақалпоғистон Республикаси прокурори Музаффар Қурбонбоев. — Биз шундай инсон билан ҳамкасб бўлганимиздан фахрланамиз.

Ҳа. С.Ҳазратовнинг шоғирдлари кўп. Улардан яна бири Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси фахрийси, Қорақалпоғистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист Гулнора Бобонова. У устозини шундай хотирлайди.

— Мен Салават оғани 1972 йилнинг сентябрь ойидан, прокуратурага ишга келган вақтимдан бошлаб танийман. У жуда камтар, меҳрибон, масъулятни чуқур ҳис қиладиган, ҳаммага бирдай муомалада бўладиган инсон эди... У жуда маланиятли, ўз оқолининг моҳир мутахассиси, қонуналарни ҳурмат қиладиган ва бошқаларни ҳам шунга ундайдиган устоз эди. Мен ана шундай инсонлардан таълим олиб, билмаганларимни ўрганиб, бирга ишлаганимдан бахтиман. Унинг ёрқин хотираси олдига бош эгаман. Салават Ҳазратов бугун ораминда йўқ. Лекин, унинг умр йўли, ҳалол меҳнати бугунги ёшларга намуна бўлиб қолиши аниқ.

Салават Ҳазратовнинг 6 қиз, 1 ўғли бор. Бугун ўнлаб неваралар Айитгул оға (Салават оғанин турмуш ўртоғи) атрафида парвона. Ўғли Нурмуҳаммад Ҳазратов ҳозирги кунда ота изидан бориб Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг кадрлар бўйича ёрдамчиси лавозимда ишлаб келмоқда.

Биз шундай улуғ кунда марҳумнинг оила аъзоларига соғлиқ-саломатлик, тинчлик-хотирамлик тилаб, Салават оғанин охирати обод бўлсин деймиз.

Н. ОКНАЗАРОВ,
«Huquq» мухбири

Умр ўткинчи. Табиатнинг ҳеч бир мезонларга бўйсунмайдиган қонуни мавжуд. Ибтидоининг интихоси бўлгани каби, дунёга келдинми, бир кун кетиш бор...

Ўлим ҳақлигини билиб турсангда, яхши бир инсоннинг мангуликка рихлат қилганини эслаб, уни кўмсаркансан киши.

Инсон азиз, хотира муқаддас. Яхшилар ёди инсоннинг ҳаёт ҳақидаги фикратини ойдинлаштиради. Баъзан юз йил яшаган инсон ўздан кейин бир нури из қолдиролмайди. Аммо шундайлар бўладими, навқирон ёшида ҳаётини тарк этса-да, уни узок йиллардан сўнг эслаб, хотирлаганда: дилидан «афсус, яхши инсон эди», деган эйтирибли ўй кечади.

Бағрикенг йигит эди

Ҳақни равишда шоғирдим деб фахрлансам арзийдиган йигит Бахтиёр Тангриевни тез-тез хотирлайман. Ҳар гал Бахтиёрни эслаганимда унинг ортида қолган тўрт нафар ўғли борлигидан юрагим таскин топади.

Асил инсоннинг фарзандлари ҳам авлод-ажлодига тортали, албатта. Кечагидек эсимда, Бахтиёржоннинг отаси раҳматли кекса педагог Сайфило Тангриев келиб мен билан учрашган.

«Ўелимга устозлик қиласиз энди», — деди ота самийи чехрасида шундай ўғил устирганидан фахр туйиб.

Бахтиёр иш ўрганувчилик («стежер»лик) вақтидаёқ интеллектуал салоҳияти, иқтидорни тўғайиб раҳбарият назарига тушиди. Албатта, эл қорига ярамоқлик масъулятини ҳис эта оладиган фарзанд устирган ота-она ҳар қанча мақтанса арзийди. Тенгдошлари орасида дунёқарашини,

фидойилиги билан ажралиб турадиган Бахтиёрга ишонч билдирилиб, мураккаб топшириқлар берилди бошланди. У вилоти прокуратураси тергов бўлимида пркурор, жиноятларни тергов қилиш бўлимида бош терговчи, иқтисодий жиноятчилик ва қоррупцияга қарши кураш бўлимида катта терговчи вазифаларидаги фаолияти даврида қатор ижтимоий ҳаффи катта бўлган алоҳида муҳим ишлар юзасидан дастлабки терговни амалга оширди.

Меҳнатсевар, фидойилиги боис эл назарига тушиб ҳамкасблари орасида обрў топган Б.Тангриев бағрикенг, камтар йигит эди. Билими, тажрибасини ёшларга ўргатар, улардан ёрдамини аямасди. У том маънода устозлик даражасига эришган, бурч масъулятини ҳар қандай манфаатдан юқори қўя оладиган ҳуқуқшунос эди.

Бахтиёрнинг вафоти

ҳақидаги хабар ҳаммаимизни лол қолдирганини эслаймам. «Шу гап ростми?» деб сўраш ҳам юракни оғрилади. «Кеча ишда эли-ку!» деймиз. Ёшлиқ шижоати, касбига содиқлиги туйфайли у соғинига жилдий эйтибор қаратмаган.

40 ёш — умрининг энг наварқирон, гуллаган палласи... Бахтиёр қисқа, аммо жуда сермазмун, ибратли умр кечирди.

— Отамдек ҳуқуқшунос бўлиш орузим, — дейди Бахтиёрнинг катта ўғли Шавкатжон.

— Мен ҳам.

— Мен ҳам, — сўхбатга қўшилди Шерзо, Шахриёр. Акаларининг изидан эргашган Шаҳзоднинг ҳам орузлари бор. Бахтиёр фарзандлари тимсолида тирик, у яшаяпти.

Насриддин САДИРОВ,
Бухоро вилоти прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бўлими катта терговчиси

мизни вагонларга жойлаштиришди. Катта дарё яқинида туширишди. Кейинчалик билсам, Волга дарёси экан. Дарёдан кечиб ўтиб, қайсибир тепалик ёнаберида оқоқлар қақиди. Иккинчи ё учинчи кунни бошимизга дўлаш снарядлар ёғилди. Немисларнинг самолётлари кузгундай ёпирилиб, бомбардирон қилишди. Милитцани кучоқлаб, муздек оқола қиёмат-қоимни ўз бошимдан кечирдим. Қулоқларим битиб қолган. Теварак-атрофимда яраланган аскарларнинг оҳ-воҳларини

шаркан. Ёнимда интраб ётган аскарларни отиб ташлашганини кўрдим...

Концлагерлар... Ҳарбий асирларни одам ўрнида кўришмасди. Оч-наҳор, очик тош қонларида кул каби ишлаштиди. Укам ва синглимин, жуфти ҳалолимни, қизимни қайта кўриш умиди билан жон сақладим. Бироқ... Бизнинг концлагеримиз иттифоқчилар, инглиз-америка аскарлари ишғол қилган тарафда эди. Қизил аскарларга топширишди, деган умидимиз сароб бўлиб чиқди. Таржимон орқали асирга тушиб,

қаси элчихонасига мурожаатим бежавоб қолмади.

Дадаси аяси билан бирга тушган битта-ю битта суратни Холидаҳон катталаштириб, уйдаги меҳмонхонанинг тўрига илеб қўйган эди. «Бедарак кетган», дея отасининг қисминдан келган хатни асраб-завайларди. Собиқ Иттифоқ ҳарбий министрига ёзган хатларига бирдай жавоб оларди — «Бедарак кетган, архивлардан ҳеч қандай маълумот топилмади». Турмуш ўртоғи Раҳим ака, ўғиллари Асроржон, Абдоржон, Аҳоржон, қизи Ханифахон ҳам унинг тириклигига ишонмай қўйишган, бироқ дилларидагини тилларига чиқаришмасди. Холидаҳон онасининг вафот этиши олдидан «дадангини излаб топинг», дея қилган васиятини кўнглининг тўрида сақлар, умидини узмасди.

Ниҳоят отасининг дарағи чиқди. Халқаро сўзлашувар масканида, телефонда оназини эшитиб кўзларидан дув-дув ёш қуйилди. Катта ўғли Асроржон билан қанот чиқариб, Америка Қўшма Штатларининг Нью-Йорк шаҳрига учди. Отасининг сиймоси дилига муҳрланган, аэропорда юзлаб кутиб олувчилар орасидан уни адалмай топиб, бағрига отиди.

Расмиятчиликлар орда қолди. Ора-

дан ярим йил ўтиб, Холидаҳон турмуш ўртоғи, фарзандлари билан дadasини-пушти паноҳини Тошкент аэропортида қарши олди.

— Аллоҳга шукур, қайта тиритилди. Ватанимга, уйимга, оиламга қайтарди, деди Шукур ота. — Инсон хотираси ана шундай жон бағишловчи куч-қудратта эга. Фақат жуфти ҳалолimini кўролмай, армонда қолди. Уйимиз остонасида қўлида чақалоқ, кўзлариди ёш билан куза-таётиб «омон-эсон қайтинг» деган тилкалари хотирамда муҳрланган. Аллоҳ рафиқанин тилағини ижобат айлаб, мени асради, жаҳаннам қаридан, дарбаларликдан юртимга қайтарди.

Шукур отанин хотиралари бобомнинг суратдаги сиймосини гавдалантиради. Менин бобом ҳам урушдан қайтмаган. Фарғона шаҳридаги Хотира майдонида ўрнатилган метин ёлгорлик китобининг варақларида исми шарифи билитилган. Ватанимиз оздолгани учун курашган, жонларини фидо қилган боболаримизнинг сиймоси она заминни, тиңч-офойибинга, фаровон турмушимизни кўз қорачигидай асрашга ундовчи манту давватдир.

Исроил ИБРОХИМОВ,
«Huquq» мухбири

ДАЪВАТ

аранг эшитаман. Икки ёнимда қонга беланган, жондан асар йўқ аскарлар... Қора тутун, чанг-тузон бироз ариганида кимдир турди. Оқолада тик турдим. Рўпардан улкан тошбақага ўхшаб танклар ўрма-лаб келяпти. Ёнларида душман аскарлари. Отишма қулоқни қоматта келтиради. Биттасини мўлжалга олиб, тепкени босдим. Яна... яна... Нимадир гүмбурлади. Хўшмин йўқотдим. Кўзимни очсам, тепамада иккита темир қасқа кийганлар автоматларини ўқталиб чуғурашяпти. Ушанда бир амаллаб оёққа турмаганимда отиб ташла-

концлагердан озод этилганларни Сталиннинг буйруғи билан хоин сифатида отиб ташлашаётганига ишонтиришди. Орта йўл йўқ эди. Шу тарика урушдан кейин хоризда қилиб кетдим. Сталин вафотидан кейин Ватанимга қайтишга умид уйғонди. Бироқ уйимга, элчихонага ёзган хатларим жавобсиз қолди. Мен тирик мулда, йўқ одам эдим. Фақат оилам, фарзандларимни кўриш умиди куч-қувват бағишларди. Сўнгги умидларим ҳам пучга чиқай деганда, Истиқлол шобдаси эсиб, мени — ўлган одамни ҳаётга қайтарди. Ўзбекистон Республи-

Барча соҳалар қатори республика иқтисодий салоҳиятини белгиловчи тармоқлардан бири бўлган қишлоқ ҳўжалигида ҳам туб ислохотлар амалга оширилмоқда. Эскича бошқаруван воз кечилиб, янгича муносабатларга киришилди. Мулкчилик шакли узтариб, самарасиз ишлаб келаётган ширкат ҳўжаликлари тугатилди. Ер унинг қадрили билан, ер билан тиллашиб эл-юрт фаровонлигига ҳисса қўшишга қодир юртдошларимиз ихтиёрига берилди.
 Ҳозирги кунда Шовот туманида ҳам юзлаб фермерлар самарали фаолият кўрсатапти. Тумандаги

вазирликлар, идоралар ва ҳўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳамда «Иш ҳақи ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорлари ижроси юзасидан таҳлилий ўрганиш ўтказилганда, иш берувчилар томонидан қонунбузилш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди.
 Меҳнат кодексининг 161-моддасида «Меҳнатга ҳақ тўлаш муддатлари жамоа шартномаси ёки бошқа локал норматив ҳужжатда белгиланади ва ҳар ярим ойда бир

яратаётган шарт-шароитларни бар-тарafd қилиш ҳақида тақдимнома киритилиб, масъул мансабдорларнинг жавобгарлик масаласи ҳал этилди.
 Шунингдек, туман ўсимликларини ҳимоя қилиш отряди бошлиғи вази фасида ишлаб келган Ф.Матосупов масъул мансабдор бўлатуриб, ўз вази фасига лоқайд муносабатда бўлиб келган. Марказинг муддати ўттан 99 млн. сўм кредитор ва 19,5 млн. сўм дебитор қарзларини ундириш чораларини кўрмаганлиги оқибатида 25 та ишчи-хизматчиларнинг 2008 йилнинг июнь ойидан шу йилнинг

ҚИШЛОҚ МУЛҚДОРИ ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

кўплаб фермер ҳўжаликлари пилла, ғалла ва пахта етиштириш бўйича тузилган контрактация шартномаларини ошини билан улдалаб келишмоқда. Фермерларимиз чорвачилик соҳасини ривожлантириш борасида ҳам жонбозлик кўрсаташяпти. Етти хазинанинг бири бўлган паррандачилик соҳаси ҳам ривож топмоқда.

Барча ҳудудларда ветеринария шохобчалари ишлаб турибди. Фермерлар ўзлари етиштираётган гўш, сут маҳсулотларини қайта ишлаш тармоқларини ишта туширишмоқда. Қишлоқ мулкдорларининг сайё-

ҳаракатлари билан аҳолининг бандлиги ва бошқа ижтимоий муаммолар ечимида муҳим омил ҳисобланган чорва ва қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлашга мўлжалланган кичик цехлар ташкил этилган. Фермерлар қўрмати билан сервис ва хизмат кўрсатувчи шохобчалар ташкил этилмоқда. Бир сўз билан айтганда, соҳада амалга оширилаётган йирик ислохотлар ўз самараларини беряпти.

Туман прокуратураси томонидан қишлоқ ҳўжалигида қонунчиликни таъминлаш доимий назоратда. Мунтазам равишда монито-

ринглар ўтказилиб, ўрганишлар умумлаштирилиб борилмоқда. Кузги шулгордан ҳосилни неслонбод қилмасдан йиғиштириб олишгача бўлган барча жараёнларда белгиланган меъёрларга, агро-техника қодаларига риоя этилиши, экинларнинг пайҳон этилишига йўл қўймаსлик прокурор назоратига олинган.

Айниқса, ишчи-хизматчиларнинг ойлик маошларини тўлиқ ва ўз муддатларида берилиши масаласига алоҳида эътибор қаратилган. Вазирлар Маҳкамасининг «Иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши учун

мартадан кам бўлиши мумкин эмас» деб белгиланган бўлса-да, айрим ҳўжалик юритувчи субъектлар мансабдорлари томонидан ушбу талаб дозим даражада бажарилмаган. Ўрганилган 7 та машина-трактор парклари томонидан 18,2 млн. сўмлик зайд иш ҳақи вақтида тўланмаган. Жумладан, Беруний ММТП томонидан 33 нафар ходимга 3,3 млн. сўм, «Шовот Гулистони» ММТП томонидан 25 нафар ходимга 4,2 млн. сўмлик иш ҳақи ўз вақтида тўланмаган. Қонунбузилш ҳолатлари, уларнинг келиб чиқишига ймкон

февраль ойигача ҳисобланган салкам 7 млн. сўмлик ойлик маошларини бермасдан, фуқароларнинг қонун билан қўриқланидаган ҳуқуқ ва манфаатларига жилдий зиён етказган. Ушбу ҳолат юзасидан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди.

Туман прокуратураси томонидан соҳада қонунчиликни таъминлаш борасида назорат тадбирлари давом этмоқда.

**Жиянбой НАРИМБЕТОВ,
 Шовот туман прокурори**

ТАНҚИДИЙ ЁНДАШУВ

Андижон вилоят прокуратурасининг кенгайтирилган ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни вилоят прокурори Б.Деҳқонов оlib борди. Вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари М.Эгамбердиев қонунчиликни мустақамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида ўттан уч ойда қилинган ишларни таҳлил қилиб берди. Шаҳар ва туман прокуратураларининг фаолиятларини танқидий баҳолаб, йўл қўйилган камчиликларни бартарafd этиш ҳамда иш самардорлигини ошириш ҳусусида фикр-мулоҳазаларини баён этди.

Йиғилишда шунингдек, одам савдоси жиноятларининг олдини олиш, тадбиркорларнинг мувожаатларини қонуний ҳал этиш, коммунал тўловлардан қарздорликни камайтириш ва бартарafd этиб бориш чора-тадбирлари муҳокама қилинди.

Вилоят прокурори Б.Деҳқонов кенг жамоатчиликка таянган ҳолда барча соҳаларда қонунчиликни мустақамлаш, тадбиркорларнинг, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги вази фасаларни белгилаб берди. Муҳокама қилинган масалалар бўйича тегишли қарор қабул қилинди.

**Дониёржон МАМАЖОНОВ,
 Андижон вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси**

Калтабинлик

Трансмиллий жиноятлар ҳақида гап кетганда биринчи навбатда гиёҳвандлик воситалари билан халқаро миқёсда хуфиёна олди-берди, савдо масаласи тилга олинади. Ниҳоятда чуқур идлиз отган бу муаммони бекорга «аср вабоси», «эллараро илат» деб аташмайди...

Ўтган йилнинг май ойлари эди. Ҳуқуқни муҳофаза этувчи органлар ўтказётган махсус табирда Денов шаҳри, Ўзбекистон қучасида яшовчи Суннатилло Қаландаров гиёҳвандлик воситаларини сотишда гумон қилиниб, текширилди. Унинг машинаси уриндиги тагидаги целован ўрамдан ўткир дилли, кукуснимон молда чиқди. Худди шундай молда шимининг чўнтагидан ҳам топилди.

С.Қаландаров ёш бола эмас, 54 ёшда. Ўтган йил март ойида тожикистонлик «Маҳмуд» исмли шахс билан келишиб, 70 грамм героинни кейинчилик сотиш мақсадида 4 қоп майиз ва 120 минг сўмга харид қилиб олди. Озрок вақт ўтгач, шу молдани жаркўрғонлик «Мўмин»га бўлақлаб сота бошлади. «Мол»и тугагач, «Маҳмуд»дан яна 120 граммни 7 қоп майизга алмаштириб олди.

Музработлик Тўрамухаммед Бекмуротов илгари ҳам сулданган бўлишига қарамай, тавбасига таянмаганлардан экан. Шу сабаб бўлса керак, у С.Қаландаров билан тезда топилди. Шериклар гапни бир жойга қўйиб, 120 та ўрамдаги 600

грамм марихуанани 600 долларга келишиши. Шундан сўнг Т.Бекмуротов қариндоши Олим Мусавни чақириб, Деновга бориб, С.Қаландаровдан марихуанани олгач, Тошкентда етказиш ҳақида топшириқ берди. Унинг қўлига 700 доллар тутқазди.

С.Қаландаров О.Мусавга марихуана тополмаганини айтиб, ўрнига героин таклиф қилди. 100 грамм героинни 400 долларга сотиб олган Олим, шу заҳоти пойтахтга йўл олди. Бу ерда «Казбек» исмли танишини топиб, унга молни 1 млн. 300 минг сўмга ўтказди. «Казбек» пулни ярмини бериб, қолганини кейинчилик қайтаришини сўраган эди, рози бўлди. Уйига қайтгач, Т.Бекмуротовга 500 минг сўмни тутқазиб, вази ятнни тушунтирди.

Бу пайтда Суннатилло яна қоп-қоп майизни «герачга айланттириш пайида юрган эди. У сўнгги «партия»ни Олтинсой туманилик И.Пардаевга 1 млн. 350 минг сўмга сотгандан кейин қўлга тушди. Жиноят ишлари бўйича вилоят суди

мазкур жиноят ишини кўриб чиқиб, айбдорларнинг ҳар бирини узоқ мuddатга озодиқдан маҳрум этиш тўғрисида ҳукм чиқарди. Илгари ҳам шу каби қилмиши учун сулданган Т.Бекмуротов эса ўта хавфли рещедивст деб топилди.

Шу ўринда юқоридаги каби айрим ҳамюртларимиз нима учун ўзларининг қабиҳона қилмишлари билан тожикистонлик «Маҳмуд» ва бошқаларнинг тегирмонига сув қўйишмоқда деган ўринли савол тугилади. Бу оғир иллатнинг ҳамон мавжудлиги айрим фуқароларимизнинг бойликка ружу қўйиши, калтабинлиги оқибати эмасми?

**Ф.ҚУРБОНОВ,
 Сурхондарё вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси.
 Э.ШАЙДУЛЛАЕВ,
 журналист**

Ғиждувонлик Амирбек Рўзиев (исм-шарифлар шартли равишда ўзгартирилди) эндигина 25 баҳорни қаршилаган, билагидега кучи, қалбида орузси жўш урган йигит. У 2006 йилнинг октябрида яхши ниятлар билан

Ёшлик — умр баҳори. Исон шу баҳорнинг ҳар бир дақиқасини қадрлаб, ундан эзгу мақсад йўлида фойдаланса, кўзлаган мақсадига эришади. Бунинг учун эса, аввало, ҳалоллик талаб этилади. Бироқ айримлар мақсадларини амалга оширишда тўғри йўл қолиб, қинғирлик томон ошиқкишади. Бундайларнинг ишлари маълум мuddат юришиб кетиши мумкин, ammo вақт ўтиши билан «касалик»ка айланган гирромликларнинг аломатлари сезила боради. Бир кун келиб қарабсизки, «касалик» ўзини ошкор қилади.

ҚИНҒИРЛИК ОҚИБАТИ

«Гулистон шам чироғи» номли масъулияти чекланган жамяит ташкил этди. Лекин нима учундир Амирбек МЧЖнинг фақат ҳужжатдаги раҳбари бўлиб, жамяитни аслида унинг акаси Чори бошқарарди. Орала қонунбузарликка йўл қўйган акага нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, 2008 йил апрель ойидан бошлаб Амирбек раҳбарлигини ўз қўлига ола-

ди. У аввалига режалаштирилган ишларни қонун доирасидан чиқмай олиб борди. Бироқ, кўп ўтмай мўмай даромад илнини унинг ҳам виждонига соя солди...

Жамяитнинг фирма ва ташкилотлар билан бартер муомалаларида савдо қодалари бузилди. 291875,5 минг сўмлик пул кўчириш бидан олинган

Тошкент шаҳар Чилонзор филиалига тақдим этади.

«Қинғир ишининг қийғи кирк йилдан кейин ҳам чиқайди» деганларидек, унинг қилмиши ҳам тезда ошкор бўлди. «Гулистон шам чироғи» МЧЖнинг фаолияти текширилганда, Амирбек Рўзиев Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 9 августдаги «Бюджет би-

Агар А.Рўзиев ҳам фаолиятида озгина бўлса-да виждонига таянгандами, бугун эл-юрт, яқинлари олдида юзи шувут бўлмас эди.

**Ҳамид СОҲИБОВ,
 Ғиждувон туман прокурори ёрдамчиси.
 Дилноза ўРИНОВА,
 журналист**

UZBEKISTON

05.55 Кўрсатилган дастури.
06.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
07.00, 13.00 "Икким".
07.05, 08.35, 11.55, 13.05, 16.55, 20.00, 20.50, 21.45 ТВ - анонс.
07.10 "Сени излаб". В/ф.
07.45 "Тонги навалар".
08.00 "Ахборот".
"Болалар сайёраси".
08.40 "Бизнинг кутубхона".
08.50 "Финли ва унинг дўстлари". М/ф.
10.00 "Саломатлик силрлари".
10.20 "Минг бир хунар".
10.35 "Ойдин хаёт". Токшоу.
11.20 "Умр манзаралари". 2-кисм.
13.10 Хинд киноси: "Дўстлик".
15.20 "Кўрсатилган саргузаштлари". М/ф.
17.00 "Минг бир ривоят".
17.05 "Ўзбекистон ёшлири дунё бўйлаб". 2-кисм.
17.45 "Ҳамон одим".
18.25 "Олис етдим... В/ф".
19.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 "Тажилнома". (рус.).
20.05 Т/с "Денгиздан томи".

20.35 "Ўнги қўшма" дастури.
21.00 "Тажилнома".
21.50 "Заковат".
22.45 "Муҳаббат қиссаси". Б/ф.
00.05-00.15 Тунги навалар.
"Ўзбекистон".
10.55 Кўрсатилган дастури.
00.20 "Ўзбекистон ёшлири дунё бўйлаб". 2-кисм.
01.00 "Тажилнома". (рус.).
01.30 ТВ - анонс.
01.35 "Ойдин хаёт". Токшоу.
02.20 "Минг бир ривоят".
02.25 "Ҳамон одим...".
03.05 "Заковат".
04.00 "Тажилнома".
04.40 Б/ф "Кўргалик".
05.45 - 05.55 Тонги навалар.

YOSHLAR

6.55 "Yoshlar" салони.
7.00 "Яқинба нонустаси".
7.20 "Табассум қил".
7.30 "Қадрдон кўшндлар".
7.40 "Соглик - бойлик".
8.00 "KINOMANIYA".
8.30 Киноклассика: "Иван Васильевич қасбини ўзгартирди".
10.00 "Ватанларвар".
10.40 "Ез хангомаси". В/ф.
11.30 "Болалар давраси".

17-MAY Yakshanba

12.00 "Эртақлар оламида".
13.10 "Навой набиралари".
13.20, 18.50 "Ватан меҳри".
13.30 "Шамоллар музасири". Т/с.
14.15, 20.40 "Ўзбек адабияти".
14.20 "Қамолот".
14.30 "Эверест".
15.00 "Шарқ оханглари".
15.50 "Табассум қил".
16.00 "Жумонг". Т/с.
17.10 "Қалпоқ". Хажая.
17.30 "Қайнона". Б/ф.
18.55 "Олдос кишлоғи".
19.00 "Давр". Хафта якуни.
19.30 "Рўзгор мактаби".
20.00 "Таранум".
20.45 "Ешлар киноси".
21.00 Б/ф "Нотаниш".
22.30 Киноклассика: "Онтарио соҳилдаги воқеа".
00.10 "Юрт тинчилиги".

TOSHKENT

7.20 Кўрсатилган тартиби.
7.25, 13.00 "Салом, Тошкент!".
8.20 Бизнес-Пойтахт".
8.30 Т/с "Муҳаббат қиссаси".
9.20, 16.20 "Карвонсарой".
9.30 "Пойтахт".

9.40 "Репортаж".
9.50 "Афшда".
10.00, 16.35, 19.55 "Телекуръер-маркет".
10.15 "Истеъдод".
10.30 "Пойтахт" (рус.).
10.40, 14.00, 16.30, 19.45, 20.45 "Ақин".
10.45 Хинд киноси: "Муҳаббатга ошман орак".
14.05 "Рататуи". М/ф.
15.55 "Саргузаштлар ороли".
16.50 "Нафосат олами".
17.00 Тошкент шахрининг 2200 йиллиги: "Менинг шахрим".
17.15 "Болаларга қайтиб".
17.30 "Қалпоқ уйин". Ўзбек Миллий академик драма театрининг спектакли.
19.50 "Ягонаманси, Тошкентим!".
20.10 "Тошкент-2200".
20.15 "Тошкентда лағима".
20.20 "КИНОТАҚДИМ".
20.50 "Оқригай дувр".
21.20 - 23.25 "Ёғир одами". Б/ф.

SPORT

8.00 "Бодроле утро".
9.00 "Хабарлар" (рус).
9.20 "Кувонк стартлар".
10.00 "Хабарлар" (узб).
10.25 "Гол".
11.10 "Аттека слушаает".

12.00, 13.40 Спортивное кино "Баскетбол в стиле кунг-фу".
18.00 "Тет-а-тет".
18.15 "Умид ниҳоллари".
18.30 "Версия".
18.35 "Спорт салтанати".
18.55 "АВТОграф".
19.20 "Виллот спорт".
19.20 "Профринг".
21.20 "Талкин".
21.55 Интерфутбол. Испания чемпионати.
23.50 Тенис.
00.45 Тунингиза оуда бўлинган!

KAMALAK-TV

10.00, 11.35 Клип минута.
10.20 М/ф "Том и Джери".
11.55 М/ф "Тарзан 2".
13.05 Рейтингов фильм.
14.25 Большое кино "Машина на времени".
16.00 Музыкальная дорожка.
16.40 Х/ф "Познакомьтесь с Дево".
18.05 Музыкальная дорожка.
18.45 Х/ф "15 августа".
20.15 Музыкальная дорожка.
20:55 Х/ф "Перл Харбор".

Музей ходимларига пистолет билан тахдид қилиб, деворга осиб қўйилган картиналарни олишган ва машиналарига ўтириб кўздан ғойиб бўлишган. Аниқланишича, ўғирлаб кетилган картиналардан бири Сальвадор Далининг 1941 йилда чизилган «Ёшлик» асари ҳамда польшалик расом аёл Тамара Лемницканинг 1929 йилда чизилган «Музыкачи қиз» асари экан. Музейда ўғирлаб кетилган асарларнинг баҳосини аниқлашмоқда, деб хабар беради агентлик.

ДАЛИНИНГ ҚАЛБАКИ АСАРАЛРИ

Испаниянинг жанубидаги Эстепона шахрида полиция Сальвадор Далининг 69 та қалбаки асарини конфискация қилди, деб хабар беради Associated Press ахборот агентлиги. Бельгия, Франция ва АҚШда ўғирланган 12 та предмет асл нусха бўлса керак. Уларнинг тавсифи Интерполнинг маълумотлар базасида сақланмоқда. Полициячилар Испанияга сотиш учун скульптуралар, литографиялар, гравюралар, ошхона анжонлари ва суратли матолар келтирган Франция фуқаросини қамокка олдилар. Маҳбуснинг исми сир тутилмоқда. Полициячилар томонидан қўлга олинган қалбаки буюмлар орасида уч метр баландликдаги фил скульптураси ҳам бор. Унинг баҳоси тахминан 1.2 миллион евро (1.5 миллион доллар) экан.

КАРТИНА ЎҒИРЛАРИ

Ўғирлар Армениянинг Миллий галереясининг Ереван шаҳридан 50 километр узоқликда жойлашган Раздан шахридаги филиалдан 18 та картинани ўғириб кетишди. Ўғирланган картиналар орасида Мартирос Сарьян, Мариам Степанян, Сурен Сафарян ва бошқа таниқли мўйикалам усталарининг асарлари бор. Armenia Todayда ёзилишича, Айвазовскийнинг «Кемангир чўкиши» асарининг муаллифлик нусхаси ҳам ўғирлаб кетилган. Ўғирлик 2009 йил 1 апрель куни содир этилган. Тергов ходимларининг айтишича, ўғирлар галерея филиалига деразалар орқали кириб олишган. Етказилган зарар миқдори ва хар бир картинанинг баҳоси аниқлаштирилмоқда.

КАМЁБ ШИША ИДИШЛАР

Лондон музейи яқинда Буюк Британия пойтахтининг шарқий томонидан топилган ва реставрация қилинган қадимги Рим шиша идишларига ўз экспозицияси қаторидан жой берди. Бу идишлар мураккаб миллефьори усулида тайёрланган. Биронта музейда ушбу идишларга ўхшаш ҳажимда тайёрланган ва сақланган экспонатлар мавжуд эмас, деб ёзади The Guardian газетаси.

Хатто Нью-Йоркдаги Корнинг музейида ҳам шунга ўхшаш шиша идишларнинг бир неча синиқлари кўргазмага қўйилган, холос. Лондон яқинида топилган шиша идишлар Британия оролларида Александриядан келтирилган бўлиши мумкин. Археологлар бу идишларни Олдейт районидидаги эраминзонд 3 асрида юзага келган катта қабристондан топишган. Қўмилган нарсаларга ҳеч қан тегинмаганлиги боис шиша идишлар бутулигича сақланган.

Миллефьори сўзи италяни тилидан таржима қилинганда «минта ранг» деган маънони англатади. Бўлуиши шиша идиш ранг-баранг шиша иплардан бунёд этилади. Сўнгра улар қўндалангига кесилиб, ёнма-ён ёпиштирилади.

05.00, 09.00, 11.00 Новосты.
05.10 Х/ф "Малыш-караликст-2".
07.05 Смак.
07.40 "Служу Отчизне".
08.10 Умумий ва умимки.
09.25 "Непутевые заметки".
09.40, 02.50 "Пока все дома".
10.25 Фазиза.
11.10 Живой мир. "Галапагосы: Острова, которые изменили мир".
12.05 Х/ф "Голубая стрела".
13.45 "Люди-феномены".
14.45 Комедия "Гарфилд-2".
16.20 "Светлана".
18.00, 21.00 "Две звезды".
20.00 Воскресное "Время".
22.00 Футбол. IX тур. ЦСКА - "Зенит".
00.05 Х/ф "Синийский клан".
02.10 "Спасение".

04.55 Х/ф "Увольнение на берег".
06.25 "Смехоланорама".
06.55 "Сам себе режиссер".
07.45 "Утренняя почта".
08.20 М/ф "Брэк", "Ежик в тумане".
08.40 М/ф "Город колдунов". (Франция - Испания).
10.00, 13.00 "Вести".
10.10, 13.20 "Местное время: Вести - Москва". Неделя в городе.
10.50 "Городок".
11.20 "Сто к одному".
12.15 "Парламентский час".
13.30 "Вести. Дежурная часть".
10.10, 13.20 "Честный детектив".
14.30 "Смеяться разрешается".
16.05, 20.05 "Танцы со звездами". Прямая трансляция.
19.00 "Вести недели".
20.20 "Специальный корреспондент".
20.50 Х/ф "Скорпион".
22.45 Х/ф "Опасный Бангкок". (США).
00.35 Х/ф "Изгоняющий дьявола: Начало". (США).
02.30 Комедия "Отбивные". (Франция).

ТНТ

04.50 Боевик "Первый удар". (США).
06.05 М/с "Приключения Гулливера". (США).
06.30 "Дикий мир".
07.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00 "Свегдаи".
07.20 Лотерея "Русское лото".
07.45 "Их нравы".
08.25 "Едем дома".
09.20 "Спасатели".
09.50 "Quattro ruote".
10.25 "Авиаторы".
11.00 "Данный ответ".
12.25 Детектив "Из жизни начальника уголовного розыска".
14.05 "Своя игра".
15.25 "Борьба за собственность".
16.00 Т/с "Закон и порядок".
18.50, 19.25 "Чистосердечное признание".
20.00 "Главный герой".
21.00 Х/ф "Парк Юрского

периода 3". (США).
22.45 "Футбольная ночь".
23.20 Х/ф "Заводной апельсин". (Великобритания - США).
02.05 Т/с "Закон и порядок".
04.15 Т/с "Все включено".

ТВ 000

07.00, 09.30 М/ф.
08.00 М/с "Жизнь с Луи".
08.30 М/с "Чуды-юды в лапке".
09.00 М/с "Шаман Кинг".
10.30 Х/ф "Тот самый Монголаузен".
12.00 Т/с "Приключения Индианы Джонса".
14.00 Д/ф "В поисках затерянных миров".
15.00 Х/ф "Оползень".
17.00 Сигнал бедствия.
18.00 Х/ф "Остров потерянных душ".
20.00 Д/ф "Городские легенды".
21.00 Х/ф "Черная вода".
23.00 Х/ф "Человек там".
2. Возращение Дюрана".
01.00 Х/ф "Ложное иску-

шение".
04.00, 05.00 Спортивный турнир "Покер после полудня".
06.00 Релакс.
07.00 Х/ф "Малыш, дождь должен пойти". (США).
09.00 М/ф "Весенняя сказка".
09.20 М/с "Смешарики".
09.30 М/с "Леонардо".
10.00, 15.30 М/с "Том и Джери".
10.15 "Самый умный".
12.00 "Галилео".
13.00 "Снимите это немедленно!".
14.00 Т/с "Дом кувырко".
16.00 М/с "Чип и Дейл спешат на помощь".
17.00, 17.30, 21.00 Т/с "6 кадров".
18.30 Т/с "Папины дочки".
22.00 Х/ф "Бар "Гадкий койот".
23.50 Т/с "Даешь молодечество!".
00.50 Х/ф "Будь круче". (США).
03.00 Х/ф "Месть Кристи". (Канада).
04.30 Х/ф "Воскрешший из мертвых". (США).
06.10 Музыка.

DTV

07.00, 03.55 "Клуб детективов".
07.55 Музыка.
08.00, 08.30 Д/ф "Как уладили куриры".
09.00 "Тысяча мелочей".
09.30-12.40 М/ф.
12.40 Х/ф "Признать виновным".
14.30, 15.00, 05.55 "Каламбур".
15.30, 02.00 Х/ф "Мститель".
17.30, 18.30 Т/с "Близнецы".
19.30, 01.30 "Смешнее, чем кролики".
20.00, 20.30, 01.00 "Брэнное чтиво".
21.00 Х/ф "Десант".
23.00 Т/с "След".
00.00 Т/с "CSI: Место преступления Майами 6".

Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт

Жирков ҳам рўйхатда

«Челси» клубининг раҳбарияти янги тайинланган мураббий Карло Анчелоттига жамоага тўрт нафар янги ўйинчиларни сотиб олиш учун 50 млн. фунт стерлинг сарфлашга ваъда берди. Daily Telegraph хабарига кўра хариб қили-

ниши қутилаётган ўйинчилар рўйхатида россиялик Юрий Жирков ҳам бор. Анчелоттининг «Челси»га мураббий этиб тайинланиши деярли ҳал бўлган. Унинг талабига кўра раҳбарият янги ўйинчиларни сотиб олиш учун пул берилишига ишонтирган. Биринчи навбатда италиялик мураббий «Арсенал» аъзоси Эммануэль Адебайорни сотиб олмақчи. Англияликлар Адебайорнинг трансфер нархини 20 млн.га баҳолаш-

моқда. Шу билан бирга «Челси» клуби Жирковга ҳам анчадан бери қизиққади. Бу ўйинчиларни сотиб олишни «Челси»нинг бош мураббийи вази фасини бажарувчи Россия терма жамоасининг мураббийи Гус Хиддинк ҳам маслаҳат берган. Учтинчи ўйинчи яқин пайтларда «Манчестер Юнайтед» жамоасини тарк этиши қутилаётган аргентиналик Карлос Тевесдир. Тўртинчи ўйинчининг исми ҳозирча маълум қилинмапти.

«Олтин тўп» эгаси «Реал»га ўтади

2007 йилда йилнинг энг яхши ўйинчиси унвоинига сазовор бўлган бразиялик Кака 2009/10 йил мавсумида Мадриднинг «Реал» жамоасида тўп суриши кутилмоқда. Бу ҳақда футболчининг агенти ҳисобламни отаси Бошко Лейте маълум қилган. Унинг айтилишича, Флорентино Перес «Реал» клубининг президенти этиб сайланса, ўли ушбу жамоада ўйнаши аниқ. Жорий йилнинг январда Рамон Кальдерона истеъфого чиққанидан сўнг президентлик лавозими бўш қолди. Перес эса асосий даъвогарлардан бири ҳисобланади. Перес 2000 йилдан 2006 йилга қадар «Реал»нинг президенти бўлиб ишлашга улгурган. Унинг даврида жамоа 2 маротаба Испания чемпиони ва бир марта чемпионлар Лигасида голиб бўлган. Сайлов 14 июнга

режалаштирилган бироқ ундан аввалроқ ҳам ўтказилиши мумкин. Ҳозирда «Милан» клуби Кака учун 60 млн. доллар сўрамоқда. Лекин Перес ва «Милан» клуби президенти Берлусконни ўртасидаги илиқ муносабатлар тугайди трансфер нархи 50 млн.гача туширилиши мумкин. Перес «Реал»га тақлим қилиши мумкин бўлган яна бошқа футболчилар Криштиану Роналду, Сеска Фабрегас, Хаби Алонсо, Давид Вилья ва Давид Сильварларидир.

Малдини ўйинни тугатмоқчи

Италия терма жамоаси ва «Милан» клуби аъзоси Паоло Малдини футболчи сифатида фаолиятини 31 майда тугатмоқчи эканлигини маълум қилди. «Будди, тугатаман. Табиатга

қарши курашиш мумкин эмас», деб айтди 40 ёшли футболчи Stampa газетасига берган интервьюсида. Унинг айтишича, 10 ёшдан бери «Милан» клубида ўтказган даврига ҳеч қан ачинмайди.

Италиянинг А сериясида илк бор Малдини 16 ёшида, 1985 йилда майдонга тушган. Малдини охириги ўйинни терма жамоа таркибидега ўтказишни хоҳлаётганини маълум қилган.

Чидай олманган ишқибоз

Лондоннинг «Арсенал» футбол жамоасининг ашаддий ишқибози, кениялик Сулаймон Альфонсо Омонди севишли жамоаси «Манчестер Юнайтед»га 1-3 ҳисоби билан ютқазиб қўйганига чидай олмай Кения пойтахти Найроби чекчасида жойлашган ўйининг балқонда ўзини осиб қўйди. Марҳумнинг дўстларидан бири Келвин Отыендоннинг маълум қилишича, улар мазкур жавоб урғушувини Сулаймон билан биргаликда барда томоша қилишган. «Арсенал»нинг мағлубиятидан сўнг Сулаймон кўз ёш тўққанча уйга кетган. 6 май куни эрталаб Отыендо шум хабарни эшитган.

Жамоат жойларининг энг ноқулай жиҳати шунаки, истаисизми, йўқми, беихтиёр ён-атрофини-гизагиларнинг суҳбатига гувоҳ бўлиб қоласиз. Гоҳида қизик, гоҳида эса маза-бемаза гап-сўзлар қулқоққа чалинади. Яқинда 13-маршрутли автобуста чиққан каминана ҳам шундай ҳолатга дуч келди.

— Дунёнинг ишларини қаранг, — шеригига йиги аралаш қуюнганча гапирарди ўрта ёшлардаги бир аёл, — уканинг тилаб-тилаб олган боласи ногирон туғилди. Эрхотиннинг болани кўрсатмадан дўхтирлари қолмади. Устгига-устак, онам ҳам ётиб қолганлар. Келиним бечора онамга қарасинми, боласигами? Мен болаларимдан орт-тиб вақтида боролмасам?!

— Жиянингизни боғчага бермайсиларми?

— Бола ногирон деяман-ку! Қайси боғча бунақа болани олади?

— Қаердадир шунақа болаларни қабул қиладиган боғча бор экан-ку! Шошманг, мен ҳозир, — аёл шундай деб сумкасида қўл телефони олиди-да, кимгадир қўнғироқ қилди. Боғчанинг манзиллини сўраб, телефони сумкасига солган, шеригига юзланди: — Мана опа, айтдим-ку шунақа боғча бор деб! Зангиота туманида, ҳокимиятнинг яқинида жойлашган экан.

— Вой, умрингиздан барака толинг. Бўлмаса, ҳозир уканикига ўта қоламан. Баҳонада онами ҳам қўриб келаман...

Керакли манзилга келганим учун автобусдан тушиб қолдим. Ишларга чалиб кетдим. Кечкурун уйга келгач, автобусдаги суҳбат

зим. Очгини айтаман, Юлдуз онани формасиз кўрган одам, прокурор деб уйламайди. Очиқ кўнги, дилкаш аёл. Шарткалиги ҳам бор. Қурилиш ани авжиде кезлари Юлдуз опа тўсатдан кириб келди, денг. Муаммоларимиз билан қизиқиб, қўлидан келган ёрдами аямади. Ҳатто гуруҳлардаги пардалардан тортиб айрим деворларнинг ранглари қандай бўлишигача маслахат берди. Бугун бу ерда болаларнинг таълим-тарбия олишлари учун барча шароитлар яратилган. Бундан ташқари, соғломлаштириш-муолажа хонаси ҳам ташкил қилинди. Ҳозир боғчамиздаги 5 та

ёрлашган, — Холида опа шундай дея гиламчанинг устида ётган, ўртача катталиклари, турли ранглиги ленталар билан безатилиб, ҳар хил ҳажмдаги тугмалар қалаган ёстиқлардан бирини қўлига олади. — Болалар тугмаларни қадаб, ечиб, қўлларини ҳаракат қилиришади. Бу нарсга эса ўз навбатида массаж вазифасини ҳам ўтайди. Болалар тарбиячилардан ташқари логопед, педиатр, невропатолог, массажчи, жисмоний инструктор қаблиларнинг ҳам домий назоратида туришади.

— Холида опа, ўрни келганда бир савол. «Беш қўл баробар эмас» деганларидек, ҳар хил ота-она бор.

ҳокими, прокурор Юлдуз опа ва бошқа мутасадди ташкилот раҳбарлари ҳам бу хайрли ишдан четда туришгани йўқ. Марказ ҳақида ҳам эшитган бўлсангиз керак? Уни ташкил қилишдан мақсад эса, уйда бола тарбияси билан машғул бўлиб, жамоатчиликдан узилиб қолган оналарга старли шарт-шароитлар яратиб бериш эди. Уйлайманки, бунга маълум даражада эришилди ҳам. Сабаби, марказда ўқиган аёллар бутун уйларида бекор ўтиришгани йўқ. Бичиш-тиқиш ишлари билан машғуллар. Марказнинг буюртмаси билан форма тикиб, оила бюджетига қўлдан келганча хисса

қўшмоқдалар. Умуман олганда, вояга етмаганларни ҳар томонлама ҳимоя қилишга имкон қалар ҳаракат қилмоқдамиз. Масалан, ўтган йили 1 июнь — Халқаро болаларнинг ҳимоя қилиш куни муносабати билан туман комиссияси, прокуратураси ҳамда бошқа мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда туманимиздаги тарбия колониясида тарбияланаётган вояга етмаганлар ўртасида спорт муسابақалари ўтказилди. Байрамдастурхо-

оналари керакли соҳа врачларига учрашилган. Ҳаракат қилишган. Албатта, қандай натижага эришганликлари ўзларигагина маълум. Бу ерда эса ўша болакайнинг тенг-қури ўзи ҳам билмаган ҳолда иккинчисига ёрдам қўлини чўзиб турибди. Бир томондан қараганда, бу болаларнинг нима айби бор? Уларнинг ҳам бошқаларга ўхшаб уйнаб-қулишга, ўқиб-ўрганишга ҳаққи бор-ку! Меҳрибонлик уйдада бирон марта бўлганми? Болаларнинг жовдлар турган кўзларини кўрганми? Яқинда Бўқа туманидаги меҳрибонлик уйига бориб келдим. Беш нафар болаимиз ўша ерда тарбияланишарди. Света исмли қизимиз билан бироз суҳбатлашдим. Ёши катталашиб қолгани учун булса керак, анча ўзагиб, маъжусланиб қолибди. Қўзларида аввалги олов йўқ. Устгига-устак уч ойча олдин онаси вафот этди. Ҳайронман, нимага бунақа бўлапти? Сураман, индамайдими? Ҳозиргача уни унутолмайман. Тўғри, тез-тез бориб, улардан хабар олиб тураман. Лекин, нима бўлганда ҳам биз уларнинг ота-онаси ўзини боса олмаймиз-ку!

Қайтишда туман прокуратурасига кириб ўтдим. Прокурор терговчиларнинг ёнида, дейишди. Кутиб турдим. Суҳбатимиз нисбатан қисқа бўлди.

— Шу пайтгача қилинган ва қилинаётган ишларнинг барчаси авваламбор, қўндалик вазифамиз ҳисобланади, — дея гап бошлади Юлдуз опа. — Шунинг учун уни қилдим, буни қилдим дея, оғиз

КЎНГИЛ ИМОРАТИ

ёдимга тушиб, аёлимга айтиб бердим.

— Адаси, пайти келса битта болани элай олмаймиз. Тагинан боғчадаги тарбиячиларга тўзим берсан. Биронинг боласи бўлса, унча-бунча гапга тушунмасан! Яна битта ўзи эмас. Сиз айтган боғчани... биладим. Қанақа қилиб эплашар-ётган экан?..

Унинг гапидан кейин ўша боғчани бориб кўриш, шароити билан танишиш иштиёқи туғилди. Икки-уч кундан кейин Зангиота туманига йўл олдим. Айтилганидек, ҳокимиятнинг яқинида бориб, боғчани суриштирдим. Бишлишмади. 4-сонли болалар боғчаси бор экан. У ерда дарҳол керакли манзилни тушунтириб беришди. Худлас, сўраб-суриштириб, пештоқига «30-сонли махсус мактабгача таълим муассасаси» деб ёзилган икки қаватли бинога етиб келиб, мудирнинг хонасига кўтарилдим.

Мудира Холида опа Ҳасанова мақсадимни эшитгач, муассасага қисқача таъриф бериб ўтди:

— Боғчамиз аввалига илоравий бўлиб, 1998 йилдан туман ҳалқ таълими тасарруфига ўтган. Мен ҳам ўша йилдан бери шу ерда мудира бўлиб ишлаб келаман. Ўтган йили вилот билан туман ҳокимлиги биргаликда ногирон болалар учун боғча очиб ташаббуси билан чиқинди. Аҳоли зич яшайдиган микрорайонда жойлашгани ҳамда келиб-қетиш нисбатан қулай бўлганини сабаби бизнинг боғча танланди. Май ойидан қурилиш ишлари бошланган бўлса, 17 сентябрь куни фойдаланишга топширилди. Боғча деярли қайта қурилди десам, муволажа бўлмайди. Бу ишда туман ҳокими Акмал ака Исабева, ҳалқ таълими бўлими мудир Абдулла ака Раҳматуллоев, айниқса, туман прокурори Юлдуз опа Мирзаванинг сый-ҳаракатларини алоҳида таъкидлашим ло-

гуруҳда жами 93 нафар бола тарбияланмоқда. Иккитасида таянч-ҳаракат аъзолари бузилган, биттасида эндохрин касаллик билан оғриган болалар бор.

Фурсат топиб опадан ҳомишлар ҳақида ҳам сўрайман.

— Барака топишсин, саховатпеша ҳамюртларимиз бор. Янг ил арафасида шундайлардан бири болаларимизга совғалар олиб келди. Ўзингиз тарқатасиз, дея, базур кўндирдим. Болаларни саф торттирдик. Ҳалиги одам совға улашар-ётганда, болаларнинг қанчалар қувонганини кўриб, ўзини йўқотиб қўяёзди. Ҳаяжонланаётгани қизариб кетган юзидан шундоқ қўрилиб турарди. Яқинда яна бир инсон қўй олиб келиб, сўйиб берди. Улардан ҳар қанча миннатдор бўлсақ арзийди.

Опа билан яна бироз суҳбатлашиб, гуруҳлар томон йўл оламиз.

— Иккинчи қаватда ижтимоий қўникма марказимиз жойлашган. Бунинг эса оналар учун жуда ҳам қулай жиҳати бор. Улар эрталаб болаларни боғчага топширгач, агар хоҳлашса, тепага чиқиб хунар ўрғанишлари мумкин. Пазандчилик, тиқувчилик, ҳамширалик, сартарошлик, компьютер саводхонлиги каби гуруҳларда уч ой ўқишгач, сертификат берилади. Ногирон болаларнинг оналари учун ўқиб бепул. Энг асосийси эса, улар кўп вақтларида фарзандларининг ёнига-насида бўлишади.

Биринчи гуруҳга кирамиз. Вақт тушликдан ўтгани учун болалар ухлаб ётишган экан. Хоналар шароитта мос тарзда жиҳозланган. Девор четига юришга қийналган болалар учун махсус мослама, полига эса рангли пластмасса тошчалар ўрнатилган гиламчалар тўшалган. Тарбиячиларнинг айтишича, бу тошчалар болаларнинг оёқ қафтарлини массаж қилишда ёрдам берад экан.

— Мана бу ёстиқчаларни эса тарбиячиларимизнинг ўзлари тай-

Болани бунақа боғчага бермайман деган гап-сўзлар чикмадим? Бир томони ўзбекчилик.

— Шўқри, унақиси бўлмади. Биринчидан, боя айтганимдек, худудимизда аҳоли зич жойлашган. Қолаверса, кимнинг яқини-насида болалар боғчаси бўла туриб, боласини узоққа бергиси келали? Айтмоқчи, боя соғлом болаларнинг бу ердаги иштироки ҳақида сўраган эдингиз-а? Бир гап айтсан ишонасизми? Ўшалар ҳовлига ўйнашга олиб чиққан заҳоти ногирон болаларнинг олдига чопишади. Кўпчилиги алақадор ўртоқ бўлиб ҳам олишган. Аравача солиб, ҳовлини айлантқиришади. Бирга ўйнаб, гапга солишади. Айниқса, умуман қадам боса олмайдиган бир болакайимиз соғлом болаларга қўшилиб атак-чекма қилиб юриб кетганини кўргангиздами? Ёки, гапга олмайдиган яна биттасининг бир-иккита сўз айта бошлаганини-чи?! Бизга бундан ортиқ бахт борми?..

Туман ҳокимининг оналик ва болалини муҳофаза қилиш масалалари бўйича ўринбосари Раъно Тўраева кўшни тумандаги бир тал-бирга кетган экан, бироз қутишга тўғри келди.

— Боғчамизни кўриб келдингизми? — Салом-алиқдан кейин ташрифим сабабини билгач, гап бошлади Раъно опа. — Бу ишларнинг ташаббускори вилот ҳокимининг ўша пайтдаги ўринбосари — хотин-қизлар кўмитасининг раиси Фаридга опа Акбарова бўлади. У киши туманимизга келиб, ижтимоий қўникма маркази очиб ҳақида айтиб қолдилар. Туманимиз ҳокими ҳам бу фикрни қўллаб, ўша боғчани танлашди. Боғча мудираси Холида опа айтиб берган бўлсалар керак? Боғчани деярли бутун туманимиз билан ҳамжиҳатликда ишга туширдик десам, янглишмаган бўламан. Туманимиз

ни ташкил қилиниб, қўбиларга совғалар тақдим қилинди. Прокуроримиз Юлдуз опа Мирзаванинг ташаббуси билан эса Зангиота касбхунари коллежи талабаларининг дарсларга келиб-қетишини таъминлаган ҳамда ижтимоий ҳимоятга муҳтож оилаларга қўлдан келганча кўмак беришга ҳаракат қилмоқдамиз. Ўтган йили шундай оилалардан 12 тасига ҳокимлик номидан компьютер совға қилинди. Мана ҳозир...

Раъно опа шундай дея жавондаги альбомлардан бирини олади. Варақлайман. Суратлардан бирнда шароитининг старли эмаслиги уйининг жиҳозланишдан ҳам кўриниб турган болакайлардан бири компьютерни кўриб, қувонганидан қикчириб юборгани акс эттирилган бўлса, бошқасида қизалоқ ўта ҳаяжонланганидан кўзлари қақнаб, оғзини очганча икки қўли билан юзларини ушлаб турибди. Худлас, бахтли оналар муҳрланган суратлар...

— Айтмоқчи, боғчалдаги болакайлардан бирининг юра бошлагани-ю, иккинчисининг сўзларини бир амаллаб ҳижжалеятгани ҳақида эшиттандирсиз?

Раъно опанинг бу гапини эшитиб, бу туманда ишлар баъзи жойлардагидек хўжақўрсинга юритилмаётгани-ю, мутасаддилар ҳам фақатгина «очко» олиш учун бажараётган вазифаларини кўз-кўз қилаётганликларининг гувоҳи бўлдим.

Айтмоқчиманки, агар Раъно опа боғчадан хабар олиб турмаганда, у ердаги болакайларда бўлаётган ижтимоий ўзагишларни қасқдан ҳам биларди?

— Буни қаранг, — у киши сўзида давом этир экан, қулимсирайди, — янглишмасам, уларнинг ота-

қўптиришининг кераги йўқ. Нимаики қиладиган бўлса, юртимизнинг тинчилиги, фуқароларимиз ҳўқуқларининг бузилмаслиги, энг асосийси эса, фарзандларимизнинг соғ-саломат, бекам-қўст таълим-тарбия олиб, вояга етиши учун қиладиган деб ҳисоблайман. Болани бешикдан тарбиялаш керак, дейишади. Биз эса бу юмушни ота-онага ҳавола қилган ҳолда, тарбияни боғчадан беришга ҳаракат қилмоқдамиз. Боғча ёшидаги бола ҳар қалай яхши-ёмоннинг фарқида борадиган бўлади. Маълумки, кўп ҳўқуқбузарликлар-ю кўнгилсиз ҳодисалар бекорчиликдан содир бўлади. Бундай ҳолатларнинг олдини олиш учун биринчи галда ўқувчиларнинг бўш вақтларини тўғри ташкил этиш лозим. Шу мақсадда туманимиздаги 46 та мактабнинг барчасида ўқувчиларнинг қизиқишларига қараб тўрақлар ташкил қилинган. Туман ўқувчилар ижодиёт маркази ҳамда унинг бўлимларида 760 нафар, болалар ва ўсмирлар спорт мактаби қўшмадаги тўрақларда эса 1448 нафар ўғил-қиз шугуллиниб, бўш вақтларини унумли ишларга сарфламоқдалар. Бундан ташқари юрилик лайиҳи қурилиши ҳам якунланиш арафасида. Бир сўз билан айтганда, ҳали қиладиган ишларимиз бисёр...

Бу воқеаларнинг бўлиб ўтганига бир ҳафтача бўлди. Аммо, боғчалдаги биринчи кирган хонамиз ҳам, аравачада ширингина ухлаб ётган болакай ҳам, қараветида ётганча мунчоқ кўзларини пирпиритиб, ширингина табасум ҳада қилган қизалоқ ҳам, ҳали-ҳануз қўз ўнгимдан кетмаяпти. Нима бўлганда ҳам, тан олишим керак, ўшанда 13-автобуста чиққангина, икки аёлиниг суҳбатига беихтиёр гувоҳ бўлиб қолганимга ҳеч афсус қилмайман...

Нурота тоғ тизмасида жойлашган, Навоий вилоятининг Хатирчи туманига қарашли Лангар кўргони кўпчилик яқин-яқинларгача обод ва кўркам қончилар шахарчаси сифатида билишар эди. Одамлари меҳнатқаш, самимий. Утган асрнинг 40-50-йилларидан шеелитга, вольфрамга бойлиги сабаб, Лангар тоғларида қончилар сановати ривожланган. Лангар тоғлари ўз бағрида вольфрам, волластонит, пироксен, гранит, сланец, эпидот, везувиан ва бошқа фойдали қазилмаларни асраб келатгани билан ҳам аҳамиятли. Сифатли ва мустахам Лангар гранитларига нафақат республикамизда, балки МДХ давлатларида ҳам талаб катта бўлган. Аммо сўнгги йилларга келиб вазият кескин ўзгарди. «Лангар» ОТАЖ молиявий инқирозга юз тутди. Мажбур қончиларнинг ишчи-хизматчилари ишсиз қолишди. Ешларнинг кўпчилиги иш қидириб катта шахарларга, хорижга чиқиб кетишмоқда. Бир пайтлар гуллаб яшанган қончилар шахарчасини бугун файзу барака тарк этган, гўё.

Хўш, нима сабабдан қорхона бундай аҳволга тушиб қолган? Албатта бунинг турли сабаблари бор. Қуйида ана шундай сабаблардан бири ҳақида маълумот бериб ўтамиз.

қуни Италиянинг «Роверой ЛТД» фирмаси билан гранит блоклари қазиб олувчи янги технологияли ускуналарини етказиб бериш ҳақида умумий қиймати 1 млн. 254 АҚШ долларини ташкил этувчи шартнома тузилган ҳамда ушбу лойиҳани молиялаштириш учун 1999 йил 11 январь куни «Лангар» ОТАЖ бошқаруви раиси ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банкига «Лангар Гранит» шўъба қорхонасига кредит маблағи ажратишни сўраб мурожаат қилган.

Шундан сўнг, уюшган жинорий гуруҳ аъзолари ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банкнинг лойиҳавий молиялаштириш Маркази директори П.Зимин, лойиҳаларни экспертиза қилиш бошқармаси бошлиғи З.Нигманов, бўлим бошлиғи Ш.Қарақуловлар лойиҳанинг иқтисодий самардорлиги ва кредит ажратишнинг мақсадга мувофиқлиги юзасидан экспертиза ўтказиш ўрнига, кейинчалик кредит маблағларини талон-торож қилиш мақсадлига лойиҳалга қамчиликлардан қўз юмадилар. Улар «Лангар Гранит» шўъба қорхонаси балансида гранит қончилар мажбур эмаслигини ва бунинг оқибатида лойиҳа амалга оширилгани олдидан билинса-да, жинорий гуруҳ маюфатларини қўзлаб сукут сақтайдилар.

Ш.Қарақулов ишни янада пишиқлатди: кредитнинг қайтарилишини тўқиб ташлашнинг деб кўрсатиш мақсадлида, Зарифшон шаҳридаги «Поток» изловчилар артели раҳбари А.Вдовенко ва бош ҳисобчиси В.Селезневлар билан

номада кўрсатилган «ХА-405» русномада кўрсатилган «ХА-405» русномади компрессор ўрнига ундан нархи анча арзон бўлган «Кайзер М260» русумли компрессор етказиб берилган.

Жинорий режага асосан, Навоий вилоятидаги «Тинчлик» 1-сонли ташқи иқтисодий фаолияти божхона маскани инспектори К.Мўминов ҳам жинорий гуруҳ таркибига жалб қилинган. К.Мўминов уюшган гуруҳ маюфатларини қўзлаб, қонунга хилоф равишда «ХА-405» русумли компрессор ўрнига «Кайзер М260» русумли компрессори олиб келирилганлиги ва бу контракт талабларига зид эканлигини билса ҳам, божхона ҳужжатларига «ХА-405» русумли компрессор олиб келинган ҳақида сохта маълумот киритиб қўяди.

Бу уйинлар А.Чернишова ва уюшган гуруҳнинг бошқа аъзоларига боғлиқ бўлмаган ҳолатларга қўра ошқор бўлиб қолгач, Ш.Қарақулов жиноят изларини яшириш мақсадлида, «Узқуришлишматериаллари» акциядорлик компанияси бошқаруви раиси ўринбосари С.Эргашев, компаниянинг бошқарма бошлиғи - «Лангар» ОТАЖ Қузатув Кенгаши раиси - М.Раҳимов, «Лангар Гранит» ШК раҳбари Д.Қобилов, «Лангар» ОТАЖ раҳбари М.Ҳамраевлар билан жинорий тил бириктиришга мажбур бўлади.

қўшимча келишув имзоланади. Шу билан бирга, С.Эргашев ва уюшган гуруҳнинг бошқа аъзолари юқоридаги келишув битимини тузиш жараёнида «Роверой ЛТД» фирмаси томонидан ноқонуний равишда шартномада назарда тутилганидан бошқа русумдаги компрессор олиб келинганлиги ҳолатини қасддан муҳокама қилишмайди. Оқибатда ҳақиқий нархи 76,1 АҚШ долларлик бу компрессор ҳам асоссиз равишда 161 миң АҚШ долларига қабул қилинган.

Шундан сўнг, уюшган гуруҳ аъзолари ўзбекистон Республикаси маюфатларига зид бўлган мазкур ноқонуний контрактнинг ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигидан бирор бир монокелисиз рўйхатга олинмишига эришганлар. Бунда уларга Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги бошқарма бошлиғи С.Ҳасанов ва бўлим бошлиғи Н.Беляловлар «бажонилис» ёрдам берган.

Шу тариқа, С.Ҳасанов ва Н.Беляловлар қайд этилган контрактга ҳақиқий баҳоси 65,7 миң АҚШ долларлик автокранларнинг нархи 95 миң АҚШ доллари, «ХА-405» русумли компрессорнинг ўрнига етказиб берилган ҳақиқий нархи 76,1 миң АҚШ долларлик «Кайзер М260» русумли компрессорнинг нархи 161 миң АҚШ доллари, ҳақиқий нархи 23,3 миң АҚШ долларлик «Катерпиллар-977» русумли бульдозернинг нархи 100,7 миң АҚШ

Ш.Қарақулов, «Лангар Гранит» ШК директори Д.Қобилов, «Лангар» ОТАЖ раҳбари М.Ҳамраев ва бошқа уюшган гуруҳ аъзолари билан жинорий тил бириктириб, шартнома суммасининг 5 фоизи банк қаролати («Перфоманс Бонд») бўлиб, шартнома шартлари бузилган тақдирда «Роверой Лимитед» фирмасига ўтказилиши лозим бўлмаганлигини тўғри тўғри, «Роверой ЛТД» компанияси томонидан ўзбекистон томони олдидики мажбуриятлари бажарилмаган бўлса-да, келтирилган зарарни қоплашга йўналтирилиши лозим бўлган 65 миң 16 АҚШ доллари миқдоридики пул маблағларини асоссиз равишда қайд этилган чет эл фирмаси ҳисобига ўтказиб юборилишига йўл қўйган.

Шундан кейин, ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки Навоий филиали кредит ва инвестиция лойиҳаларини таҳлил қилиш бўлими бош мутахассиси У.Болтаев ҳам уюшган жинорий гуруҳ таркибига жалб қилинган. У.Болтаев уюшган гуруҳ маюфатларини қўзлаган ҳолда 2001 йил октябрь ойида Навоий вилояти Хатирчи тумани Лангар кўргонидики олиб берилган мониторинг довомида 3-сонли келишувнинг талаблари қўпол равишда бузилиб, кредит маблағлари асоссиз равишда сарфланганлигига қарамасдан, кредит маблағлари мақсадли ишлатилганлиги ҳақида сохта делоплатнома тузди. Уни «Лангар Гранит» ШК

«ЛАНГАР ГРАНИТ»

АТРОФИДАГИ УЙИНЛАР

«Узқуришлишматериаллари» АК бошқаруви раиси ўринбосари лавозимида ишлаб келган Сабир Эргашев масъул вазифани эгаллаши билан мўмай даромад манбаларини қидира бошлади. У мансаб ваколатларини суниестемол қилиб, шахсий бойлик орттириш мақсадли ўз атрофига ҳамтовоқлар йиғиб, жинорий гуруҳ ташкил этган. Шу мақсадда Италиянинг «Роверой ЛТД» фирмаси раҳбари А.Чернишова, ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки лойиҳавий молиялаштириш Маркази директори П.Зимин, лойиҳаларни экспертиза қилиш бошқармаси бошлиғи З.Нигманов, лойиҳавий молиялаштириш Маркази сановат-қурилиш материаллари ва қурилиш бўлими бошлиғи Ш.Қарақулов, «Лангар» ОТАЖ раҳбари М.Ҳамраев, «Лангар Гранит» ШК директори Д.Қобилов, ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки Навоий филиали бош мутахассиси У.Болтаев, «Узқуришлишматериаллари» АК бошқарма бошлиғи М.Раҳимов, Навоий вилоят божхона бошқармаси ходимлари У.Равшанов, К.Мўминов, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг бошқарма бошлиғи С.Ҳасанов, бўлим бошлиғи Н.Белялов ва бошқалар билан жинорий тил бириктирди. Шу аснода уюшган жинорийлар жуда кўп миқдордаги валюта кредит маблағларини талон-торож қилишнинг режалаштирган.

Келинг, яхшиши ҳаммасини бошидан баён қилайлик. «Узқуришлишматериаллари» АК томонидан ишлаб чиқилиб, Вазирлар Мақомакисининг 1997 йил 30 майдаги 277-сонли Қарори билан тасдиқланган «Қурилиш, қайта таъмирлаш қорхоналарини техник жиҳозлаш ва 1997-2000 йилларда чет эл инвестицияларини жалб қилиш орқали тармоқни ривожлантириш» Дастурининг 5-сонли иловасининг 5.6 бандида Навоий вилоятининг Хатирчи туманида жойлашган «Лангар» очиқ турғай акциядорлик жамиятига гранит ҳарсанглари қазиб олиш ва гранит плиталарини ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш белгиланган.

Мазкур лойиҳани амалга ошириш мақсадли 1998 йил 1 июль куни «Лангар» ОТАЖ қоида «Лангар Гранит» шўъба қорхонаси ташкил этилади. Мазкур шўъба қорхонаси томонидан 1999 йил 4 январь

жинорий тил бириктириб, уларни ҳам уюшган жинорий гуруҳ таркибига жалб қилади. А.Вдовенко ва В.Селезнев томонидан кредитнинг 576 миң 85 АҚШ доллари миқдоридики қисмига артель Бошқаруви Кенгашининг розилигисиз тузилган ва қонуний қучга эга бўлмаган кафилий шартномасини тўқиб кредитнинг таъминоти сифатида асоссиз қабул қилганлар.

Ш.Қарақулов ва уюшган гуруҳнинг бошқа аъзолари жинорий ҳаракатларини давом эттириб, «Лангар» ОТАЖнинг иқтисодий ноқор аҳволдалигини ва ажратилаётган кредит учун кафили бўла олмаслигини била туриб, мазкур ОТАЖ томонидан кредитнинг 250 миң АҚШ доллариға ноқонуний равишда берилган 1999 йил 25 декабрдаги кафилий шартномасини ҳам асоссиз равишда қабул қилганлар.

Шундан сўнг, лойиҳани амалга ошириб бўлмаслигини ва кредитнинг қайтмаслигини аён бўлса-да, уни амалга ошириш мақсадга мувофиқлиги ҳақида уюшган жинорий гуруҳ аъзолари 3.Нигманов ва Ш.Қарақуловлар сохта кредит ҳисоботини тузиб, бу хулосани уюшган гуруҳ аъзоси П.Зиминга тасдиқлапти, ушбу сохта ҳужжатлар асосида 1999 йил 24 декабрь куни ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки ва «Лангар Гранит» ШК ўрталарида 1 млн. 254 миң АҚШ долларига кредит шартномаси расмийлаштирилиши ва 2000 йил 4 январдан бошлаб лойиҳанинг молиялаштирилишига эришганлар.

Шу тариқа, Италиянинг «Роверой Лимитед» фирмасига шартнома назарда тутилган тўловлар тўлиқ ва ўз вақтида амалга оширилган. Аммо Ш.Қарақулов, А.Чернишова ва уюшган гуруҳнинг бошқа аъзолари томонидан кредит маблағларини талон-торож қилиш бораида ишлаб чиқилган жинорий режага асосан, «Роверой Лимитед» фирмаси томонидан шартнома шартларига хилоф равишда 2000 йилнинг май-август ойларида ускуналар тўлиқ ҳолатда етказиб берилмаган. Бу ҳам етмагандай, шартномада янги техник воситалар етказиб берилиши назарда тутилган бўлишига қарамай, 1982 йилда ишлаб чиқарилган, муқаддам ишлатилган ва спецификацияга мос келмайдиган «Катерпиллар-977» бульдозери ҳамда шарт-

С.Эргашев, М.Ҳамраев, Ш.Қарақулов ва бошқалар юзага келган низоли ҳолатларни бартараф этиш ниҳойи остида «Узқуришлишматериаллари» акциядорлик компанияси, «Лангар» акциядорлик жамияти, Республикаси ТИФ Миллий банки ва «Роверой Лимитед» фирмаси масъул ходимлари иштирокида музокара ўтказдилар. С.Эргашев ўзининг мақсидига фойдаланб шартномага зид равишда олиб келинган ускуналарни божхона ва ҳақиқий бозор нархини аниқлаш чораларини қўрмасдан, «Роверой Лимитед» фирмасига ён босади. Шу тариқа, «Роверой Лимитед»га контракт шартларини бажармаганлиги учун молиявий жарима қўлланилишига йўл қўйилади.

Шу тариқа, С.Эргашев уюшган гуруҳ аъзолари Ш.Қарақулов, М.Раҳимов ва бошқалар жинорий режасини охирига етказиш мақсадли, «Лангар» ОТАЖнинг йирик таъсисчиси Ш.Жамоловнинг қатъий норозилигига қарамасдан, «Роверой Лимитед» фирмаси томонидан контракт шартларини бузган ҳолда олиб келинган ҳамда келтирилиши қўзда тутилган ускуналарнинг нархи сўнгий равишда қимматлаштирилганлиги аққол кўришни турган бўлса-да, ҳақиқий нархи 23,3 миң АҚШ долларидан ошмайдиган «Катерпиллар-977» русумли бульдозерига 100,7 миң АҚШ доллариға қабул қилиш ҳамда шартнома суммасидаги тафовут ҳисобига унга қўшимча равишда ҳар билонинг нархи 65,7 миң АҚШ долларлик 2 дона янги автокранларни 95 миң АҚШ доллариға 190 миң АҚШ доллариға сотиб олишга ноқонуний розилик беради. Бу ҳақида 2001 йил 11 апрель куни «Роверой ЛТД» фирмаси раҳбари А.Чернишова ва «Лангар Гранит» ШК раҳбари Д.Қобиловлар ўртасида ўзбекистон Республикаси маюфатларига зид бўлган А-01(99)ДВ-сонли контрактга 3-сонли

доллари сифатида кўрсатилиб, жами ушбу техникаларнинг нархи 220,9 миң АҚШ доллари миқдоридики сўнгий равишда қимматлаштирилган бўлишига қарамасдан, 2001 йил 11 апрелдаги 3-сонли ноқонуний келишувни Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигидан рўйхатга олиб, қонунга хилоф равишда 23903104-сонли сертификат берганлар.

Уюшган гуруҳ аъзолари кредит маблағларини талон-торож қилишга йўналтирилган жинорий режани амалга оширишни давом эттириб, гуруҳ аъзолари бўлган «Лангар» ОТАЖ раҳбари М.Ҳамраев ва «Лангар Гранит» ШК директори Д.Қобиловнинг Украинанинг Дрогобиш шаҳрига юборишган. М.Ҳамраев ва Д.Қобилов у ерда уюшган гуруҳ аъзоси, «Роверой Лимитед» фирмаси раҳбари А.Чернишова билан биргаликада, қўшимча келишув талабларига зид равишда, янги автокранлар ўрнига 2 дона муқаддам ишлатилган, эски автокранлар жуғатилганлигини била туриб, автокранлар шартнома шартларига мувофиқ келиши ҳақидаги сохта таъмирланган делоплатнома имзо қўйиб, «Лангар Гранит» ШКнинг юмалоқ муҳри билан тасдиқланган. Шу тариқа ўша вақтда бозордаги ҳақиқий қиймати 52,5 АҚШ долларини ташкил этган, 1982 йилда ишлаб чиқарилган, маънавий ва моддий эскирган КС-4574А-русумли 2 дона автокранни 95 миң АҚШ доллариға, жами 190 миң АҚШ доллариға ҳисобли ўзбекистон Республикасига олиб киришга эришганлар.

Шундан кейин, жинорий гуруҳ аъзоси - Навоий вилоятидаги «Тинчлик» 1-сонли ташқи иқтисодий фаолияти божхона маскани қатта инспектори У.Равшанов уюшган гуруҳ маюфатларини қўзлаб, бу техник воситаларнинг маънавий ва жисмоний жиҳатдан эскирилганлигига қарай-май, 2001 йилнинг 11 августидики божхона декларациясини тузиб, «оркин муомала» божхона режимига расмийлаштириб қўйган.

Бундан ташқари, С.Эргашев «Роверой ЛТД» фирмаси раҳбари А.Чернишова, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки бўлим бошлиғи

раҳбари Б.Абсатторов ва бош ҳисобчиси А.Холбоевларни имзолатишга уришони наф бермагач, уларнинг имзоларини қалбақилаштирди. Сўнг «Лангар» ОТАЖ раҳбари М.Ҳамраев билан биргаликада сохта делоплатномани 2001 йил 11 октябрь куни ТИФ Миллий банки Навоий филиали бошқаруви охирига С.Осуповга тасдиқлаштиришга эришди.

Буларга ҳам қаноат қилмаган жинорий гуруҳ раҳбари С.Эргашев кейинчалик ўзининг жинорий ҳаракатларини яна давом эттирган. Вазифалар тақсимотиға қўра, М.Ҳамраев аккретивнинг суммасидан 10 фоизи, яъни 100 миң 25 АҚШ доллари миқдоридики тўланмаган қисми мажбуриятини била туриб, «Роверой ЛТД» компанияси томонидан ўзбекистон томони олдидики мажбуриятлари бажарилмаганлигини билгани ҳолда, «Роверой ЛТД» фирмаси томонидан келтирилган зарарни қоплашга йўналтирилиши лозим бўлган пул маблағларини ўтказилишини тўғри тўғри чораларини қўриш ўрнига, тўқиб чет эл ҳамқори томонидан контракт буйича барча талаблар бажаририлганлиги, «Роверой Лимитед» фирмаси мутахассислари томонидан ускунани ўрнатиб, ишла тушириш ва ускунада ишлатиш ўргатиш таъмоланганлиги ва шу боис ушбу фирмага 100 миң 254 АҚШ доллари миқдоридики пул маблағларини ўтказиш лозимлиги ҳақида 2001-2002 йилларда ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки номига бир неча марта сохта хатларни тайёрлаб, бу хатларни уюшган гуруҳ аъзоси бўлган «Лангар Гранит» ШК раҳбари Б.Абсатторовга имзолатиб, Миллий банкка тақдим этилган. Лекин ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки баюқларга ҳисоб-китоб Марказий ҳолимларнинг ўз вақтидаги аралашуви натижасида кредит маблағларини ушбу қисми чет эл фирмасига ўтказилмай, уларнинг талон-торож қилинишининг олдидинган.

«Қинғир ишнинг қийли қирқ йилда бўлсам чиқади» деган ҳикоят бор ҳалқимизда. 2008 йил 29 майда Жинорий ишлари буйича Тошкент шаҳар сули жинорийларнинг ҳар бирига қилмишига яраша жазо белгилади.

Евгений КОЛЕНКО,
Бош прокуратура АМИБ катта терговчиси

КОСОВО ҲУКУМАТИ КЎЧИРИЛДИ

Электрон почта орқали портлаб юбориш таҳдиди баён қилинган хат олингандан сўнг Косово ҳукумати биносида барча ходимлар хавфсиз жойга кўчирилди. France-Press агентлигининг хабар беришича, номаълум шахс бинога учта бомба қўйилганини маълум қилиб, портлашчи қўрилмани ишга солимаслик эвазига бир миллион евро талаб қилган. Махсус бўлинмалар, полиция бино ичида ва ташқарисида қадирув ишларини олиб бормоқда, бино эндидаги кўчаларда ҳар қандай қатнов тўхтатилган. Эслатиб ўтамиз, илгари ҳам бир неча марта турли жойларга бомба қўйилган деган хабарлар жўнатиладиган бўлса-да, уларнинг барчаси ёлгон бўлиб чиққан.

МУШТАШУВДАГИ ИШТИРОКИ УЧУН

Майн буйидаги Франкфурт (Frankfurt am Main) шаҳри полицияси раҳбарияти 6 май куни расмий равишда таъдир қилинганга кўра, Украина Ички ишлар вазيري Юрий Луценко маҳаллий аэропортда содир этилган мушташувдаги иштироки учун вақтинчалик сақлаш хонаси (КПЗ)га қамаб қўйилган, деб хабар беради proUA.

Таъкидлашларича, «қўлга олинган шахсининг ўзини туғиши бундай хатти-ҳаракатларини содир этганидан даволат берилди», ammo шунга қарамасдан полициячилар вазиригинг мақолатда булганлиги фактини шарҳлаб ўтирмадилар.

Сал илгарироқ Германия газеталари йўловчиларнинг баъзилари халдан ташқари маст бўлганликлари боис Франкфуртдан Сеулга учувчи самолёт маълум муддатга тўхтайтиб қолинганлиги хусусида ёзган эдилар. Йўловчилар орасида бирт маст шахслар борлигини пайқатган ҳаво кемаси командирини самолётнинг ҳавога қўтаришмаслигини эълон қилди. Йўловчилардан бири бундан қаттиқ ҳаффа бўлиб, ўзининг Украина Ички ишлар вазيري эканлигини айтиб, қўл телефонини учувчилар кабинаси томон олган. Командир ҳар эҳтимомга қарши полициячиларни чақирган. Улар ичиб олган йўловчиларни қўлга олишган. Қўлга олиш чоғида вазиригинг ўғли, 19 ёшли Александр қаттиқ қаршилик кўрсатган. Шу боис полициячилар унинг қўлирига қийнақ уришга мажбур бўлишган. Украина Ички ишлар вазирлигида «Босе» ва унинг ўғлининг маълиқ ҳолатидаги қилишлари албатта, инкор этилмоқда, бироқ Луценконинг германлик ҳамкасблари «вазир ўғлига ярашмаган қийнақларини содир этди», деган сўзларида қаттиқ туришибди.

Эслатиб ўтайлик, илгари Киев шаҳри мэри Леонид Черновецкий ҳам Юрий Луценкога спиртли ичимликларга муқасидан кетганликка айблаган эди.

ЎЗБОШИМЧА РЕКТОР

Сеченов номидаги Тиббиёт академиясида ўтказилган текширув натижаларига кўра Россия Федерацияси Бош прокуратураси Тиббиёт ва ижтимоий ривожланиш вазирлигида академия ректору Михаил Павлиевни лавозимидан озод этиш ҳақидаги талабномани жўнатди. Бош прокуратуранинг расмий вакили Марина Гридневанинг «Интерфакс»га берган ахборотида кўра, текширув жараёнида академияга «Саломатлик» дастурига асосан берилган тиббий ускуналарнинг самарасиз ва ногўри ишлаш тарихини натижазида 22 млн. рублик ортукча сарф харажатлар келиб чиққан. Бош прокуратура вакилининг айтишича, аниқланган қонунбузарликлар буйича «мансабга совуққонлик» ва «ўзбошимчалик» моддалари билан жиноят ишлари кўзатилган.

Сеченов номидаги Москва тиббиёт академиясининг бошқарувида жамми 3000 кишига мўлжалланган 17 та турли йўналишдаги клиникалар, 12 та лаборатория ва нурли ташхис бўлими мавжуд.

Ўтганларнинг охириги обод бўлсин!

Бош прокуратура жамоаси ва фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази прокуратура фахрийи **Қучкор ЮСУПОВ**нинг вафот этганилиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таззия изҳор этилади.

2008 йил 15 августда Тошкентда имзоланган Ўзбекистон Республикаси ҳамда Япония ўртасида «Инвестицияларни ҳимоялаш, қўллаб-қувватлаш ва либераллаштириш тўғрисида»ги Шартномани ратификация қилиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг XVIII ялли мажлисида «Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасидаги инвестицияларни ҳимоялаш, қўллаб-қувватлаш ва либераллаштириш ҳақидаги Шартномани ратификация қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни маъқулланди.

Маълумки, 2008 йил июль ойида давлатимиз раҳбари Оқсарой қароргоҳида Япония иқтисодиёт вазири Фукуширо Нукагуни қабул қилди. Ташриф давомида икки томонлама савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, Ўзбекистонда Япония компанияларининг қурилиш лойиҳаларидаги иштирокини фаоллаштириш ва саноат бирышмаларини техник жиҳатдан модернизациялаш тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилиб, ташрифнинг мангикий давоми сифатида «Инвестицияларни ҳимоялаш, қўллаб-қувватлаш ва либераллаштириш тўғрисида»ги иккитомонлама давлатлараро шартнома имзоланган эди.

Мазкур шартнома инвестицияларни жалб қилиш учун тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик асосида икки давлат

чилигида биринчи япон делегацияси Ўзбекистонга ташриф буюрди. Ташриф натижасида давлатлараро ва ташкилотлараро ҳамкорлик хусусиятига эга бўлган, шунингдек, йирик компаниялар, корпорациялар ҳамда банклараро қўллаб ҳужжатлар имзоланди.

Ўзбекистонда Япония билан ҳамкорликда машинасозлик, энгил саноат, ички ва ташқи савдо-сотик, транспорт, хизмат кўрсатиш каби бир қатор соҳалар буйича инвестицион лойиҳалар амалга оширилиб келинмоқда. Савдо-иқтисодий муносабатларининг ривожланишида 1994 йилда ташкил этилган иқтисодий ҳамкорлик буйича Ўзбекистон-Япония ҳамда Япония-Ўзбекистон қўмиталарининг ўрни беқийсдир. Қўмиталар ҳар йили ўзаро муносабатларнинг муҳим йўналишларини белгиллаб олиш мақсадида кўшма мажлислар ўтказилиб ҳамда қилинган ишларнинг натижалари ва келгусидаги режалар кўриб чиқилади. Алоҳида таъкидлаш жоизки, Япония-Ўзбекистон қўмитасининг аъзолари машҳур сиёсатчилар, Япониядаги йирик корпорациялар, банклар, молиявий идоралар раҳбарлари ҳисобланади.

1999-2000 йиллардан бошлаб Ўзбекистонда бозор иқтисодиётига ўтишда қўмаклашиш, атроф-муҳитни ҳимоялаш, транспорт ва алоқа инфраструктураларини ривожлантириш, соғлиқни сақлашда доир масалаларга қўмаклашиш борасида халқа-

қасида барқарорлик ва хавфсизликни таъминлаш, минтақа мамлакатлари билан савдо-иқтисодий муносабатларининг яхшиланиши борасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш мақсадида 2004 йилда Япония ҳамкорлигининг янги йўналиши сифатида «Марказий Осиё - Япония» мулоқотини ташкил этилиш ташаббуси билан чиқди. Ушбу лойиҳа: сиёсий мулоқот, давлатлараро ҳамкорлик, савдо ҳамда инвестицион алоқаларни жалдлаштириш, маданый ҳамда маърифий алоқаларни ўз ичига олган бешта жабҳадан ташкил топган.

Бундан ташқари, Япония ҳукумати Марказий Осиё минтақасида барқарорлик ва хавфсизликнинг асосий мезони сифатида Афғонистонни тиклаш ва унинг интеграция жараёнига қўшилишида минтақа давлатларининг биргаликдаги ҳаракатларини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Шунингдек, энергия захиралари соҳаси ҳам Ўзбекистон ва Япония давлатлари ўртасидаги иккитомонлама ҳамкорликнинг муҳим омилли ҳисобланади. 2006 йил апрель ойидаги Япония иқтисодиёт, савдо ва саноат вазири Акира Амари ташрифиди давомида нефть, газ ва минерал ресурслар соҳасини ривожлантириш борасидаги алоқаларнинг муҳим йўналишлари белгиллаб олинди. «Ўзбекнефтгаз» ҳолдинг компанияси ҳамда Япо-

ЎЗБЕКИСТОН - ЯПОНИЯ:

ҲАМКОРЛИК РИВОЖИНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

ўртасидаги иқтисодий муносабатларни мустақкамлаш мақсадида имзоланди. Ушбу шартномага кўра, бир давлат инвесторлари учун иккинчи давлат ҳудудида ва унинг сарҳадларидан ташқарида инвестициялар билан боғлиқ пул маблағларини кечиктирмадан, эркин конвертация-ялананган валютала, пул ўтказилаётган саноадаги бозор қиймати буйича эркин ўтказилишини таъминлаш фароқланган. Шунингдек, шартнома инвесторлар учун ишончли инвестициявий муҳит яратишга хизмат қилади ҳамда томонларга инвестициялар ва инвесторларнинг тўлиқ ҳимояси ва хавфсизлигини таъминлаш мажбуриятини юқлайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, бу каби шартномада Япония давлати Марказий Осиё давлатлари ичида факатгина Ўзбекистон билан имзоланган бўлиб, ўзининг ягоналиги билан ажралиб туради.

Албатта, Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорлик иккитомонлама муносабатларда алоҳида ўрин эгаллайди. Дипломатик муносабатлар ўрнатилгандан кейинги давр мобайнида Ўзбекистон иқтисодига Япония томонидан 2 миллиард АҚШ доллари атрофида маблағ жалб этилди. Жумладан, Япония ҳукумати «Ривожланиш йўлида расмий ёрдам» режаси доирасида 910 млн, Япония халқаро ҳамкорлик банки (НВС) томонидан Ўзбекистоннинг ёқилги-энергетика ҳамда тўқимачилик саноатининг ривожлантирилишига 820 млн. АҚШ доллари сафарбар этилди. 2008 йил натижаларига кўра, икки томонлама савдо-сотикнинг ўсиши 110 фоизни, яъни 170 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Хусусан, тошқарнинг экспорт ҳажми 24,4 млн. ва импорти эса 146,5 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

1991 йил 28 декабрда Япония давлати томонидан Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг тун олинши ва 1992 йил 26 январда дипломатик муносабатларнинг ўрнатилиши давридан бошлаб икки томонлама муносабатлар жалдлик билан ривожланиб келмоқда. Икки давлат ўртасидаги дипломатик муносабатлар Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислому Каримовнинг Японияга биринчи давлат ташрифидан кейин янада фаоллашди.

Мазкур даврдан бошлаб, ҳар иккала томоннинг ҳар хил даражадаги делегациялар алмашинуви расмий ташрифлар, учрашувлар, кўртазмалар, семинарлар ва форумлар ўтказилиши билан давом этиб келмоқда. 1992 йилда Япония ҳукумати вакиллари ва расмий давларларидан ташкил топган Т.Асо ҳамда Н.Накаяма боп-

ро ҳамкорлик буйича япон агентлиги ва колхозонаси (ЈІСА) ҳамда «Мицуги», «Мицубиси», «Сумимото», «Нисе Иваси», «Итоху», «Тоёта Цусе» каби 20 дан ортук йирик ташкилотлар фаолият олиб бормоқда. Ушбу ташкилотлар икки давлат тадбиркорлари ўртасидаги алоқаларни ўрнатишга муҳим ҳисса қўшмоқдалар.

Шах-шубҳасиз, Япония Ўзбекистоннинг ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий жиҳатдан асосий стратегик шерикларидан бири ҳисобланади. Япониянинг Марказий Осиё минтақасини ядро қурлидан холи зонага айлантириш тосисини қўллаб-қувватлаши, терроризм, диний экстремизм, наркотрафик ҳамда бошқа турдаги трансмилий уюшган жиноятчиликка қарши курашиш борасидаги қўшган ҳиссаси аҳамиятта молликдир. Келажакда Япония ҳамда Марказий Осиё мамлакатлари ўртасида ўзаро алоқаларни янада ривожлантириш мақсадида 1997 йилда минтақа давлатлари билан сиёсий мулоқотни жалдлаштириш, иқтисодий илоҳотларни ривожлантириш, минтақада тинчлик ва барқарорликни таъминлашга қаратилган «Ипак Йўли Дипломатияси» деб номланган муносабатларнинг янги стратегиясини ишлаб чиқди.

2002 йил июль ойидаги Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислому Каримовнинг Японияга иккинчи расмий ташрифидан иккитомонлама ҳамкорликдаги муносабатлар янги босқичга кўтарилди. Мазкур ташриф давомида давлатимиз раҳбари ҳамда Япония Бош вазири томонидан «Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасидаги дўстлик, стратегик шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги декларация ҳамда «Ўзбекистон Республикаси ҳамда Япониянинг иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантириш ва Ўзбекистондаги иқтисодий илоҳотларга қўмаклашиш тўғрисидаги кўшма баённома» имзоланди.

2006 йил август ойида Ўзбекистонга Япония Бош вазири Дзюньитиро Коидзумининг расмий ташрифиди икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш борасидаги навбатдаги далил қадам бўлди. Мазкур ташриф бошқа ташрифлардан фарқи ўлароқ, Япония ҳукумати бошчилигининг нафақат Ўзбекистонга, балки Марказий Осиёга бўлган биринчи ташрифиди эди.

Шу муносабат билан айтиш мумкинки, Япония Ўзбекистон Республикасининг Марказий Осиё минтақасида геосиёсий нуқта назаридан муҳим ўрин тутини ҳисобга олган ҳолда мамлакатимиз билан сиёсий мулоқотни фаоллаштиришдан манфаатдор. Марказий Осиё минта-

қасининг нефть, газ, металлар буйича миллий корпорацияси ва Геология ҳамда минерал ресурслар буйича давлат қўмитаси ўртасида ҳамкорлик тўғрисида мезорланган имзоланди. Булдан ташқари, 2006 йил март ойида Токио шаҳрида бўлиб ўтган давра суҳбатининг асосий мавзуларидан бири Марказий Осиё минтақаси энергия захираларидан фойдаланиш ҳамда экспорт қилиш масалаларига бағишланди.

Икки давлат ўртасидаги ўзаро муносабатлар транспорт-алоқа соҳасида ҳам ривожланмоқда. Япония ҳукумати 2004 йил Ўзбекистонга Тошгузор-Кумқўрғон янги темир йўлининг қурилишига кредит шаклида 150 миллион АҚШ доллари ажратди. Шунингдек, 2007 йил 19 ноябрда Япония ҳукумати томонидан «Марказий Осиё трансмиштакавийи транспорт кўприги: ривожланишнинг имконияти ва истиқболлари» мавзусида халқаро конференция ўтказилди.

Албатта, икки давлат келгусида савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорлигини ривожлантириш буйича етарли даражада салохиятга эгадир. 2007 йил 19 ноябрда Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган ўзбек-япон бизнес-форуми ҳамда 2009 йил март ойида Токиода бўлиб ўтган япон-ўзбек савдо-инвестициявий семинарлари мазкур соҳалардаги мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш масалаларига бағишланди. Ушбу талбирлар давомида Ўзбекистонда япон технологияларни жалб қилган ҳолда банк-молия сектори, кичик бизнес ҳамда хусусий тadbirkorликни ривожлантириш ҳамда келгусида энергетика, транспорт, туризм соҳаларини янада кенгайтиришга алоҳида уруғ берилди.

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистон Республикаси Япония давлати билан ўзаро муносабатларнинг ривожланишига алоҳида эътибор қаратмоқда. Бинобарин, «Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасидаги инвестицияларни ҳимоялаш, қўллаб-қувватлаш ва либераллаштириш ҳақидаги Шартномани ратификация қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг қабул қилиниши Ўзбекистон ва Япония ўртасидаги ўзаро ҳамкорлигининг янада кенгайтилишига ҳуқуқий асос бўлибгина қолмай, япон инвесторларнинг давлатимизга бўлган ишончини янада оширишга хизмат қилади.

Аҳдам ХУДОЙҚУЛОВ
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридagi Амалдаги
қонун ҳужжатлари мониторингинг
институтини етакчи илмий ходими

Юртимизда олиб борилаётган кенг кўламли ислохотларнинг самараси ўлароқ ҳукумат, нодавлат, нотижорат ва бошқа турли ташкилотларнинг жамоатчилик билан алоқаларини йўлга қўйишга алоҳида эътибор қаратилган. Шу маънода марказий муассасалар, вазирилик, қўмита ва идораларнинг баъзи бирларида матбуот гуруҳлари, баъзиларида эса матбуот хизматлари ташкил этилди.

Ҳаммага маълумки, шифокор беморларни даволайди. Ёзувчи эса ҳаётдаги ҳодисаларни тасвирлаб асарлар яратди. Маънавиятимизни бойитди. Шунинг учун ҳам ҳар касбнинг ўзига хос жиҳатлари мавжуд. Ҳўш, матбуот хизмати ходимлари нима билан шуғулланади? Улар қай йўл билан одамларга ёрдам беради? Матбуот котиби ўзи қимматли ва матбуот хизмати нимага керак? Бу саволларга оддий ва қисқа қилиб жавоб берса ҳам бўлади. Матбуот котиби ўзи ишлаётган ташкилот билан оммавий ахборот воситалари орқали халқ ўртасидаги воситачи бўлиб, у тузилмасидаги ўзгаришлар, ислохотлар, турли янгиликлардан аҳолини хабардор этади. Одамлар онгида ташкилоти тўғрисидаги билим ва онгининг

лашмоқда. Бу эса республикамизда суд-ҳуқуқ ислохотларини ривожлантириш ва қонунчиликни мустақамлаш соҳасида матбуот хизмати ходимларининг беvosита фаолияти туфайли мамлакатимиздаги ижтимоий-сиёсий барқарорликка таъсир этувчи ижтимоий фикрни шакллантириди. Шу нуқтанга назардан қараганда ҳам оммавий ахборот воситалар билан матбуот хизмати ходимларининг ҳамкорлиги фуқароларнинг жамиятга юз бераётган воқеаларга сефарқ муносабатидан, ҳар бир соҳанинг фаол аъзоси, жамият

мавжуд имтиёзлар қандай ишлатиладигани, солиқ ставкалари, ҳўнглик юритувчи субъектларга тушадиган солиқ юкни камайиши ва умуман солиқ тўловчилардан олинадиган солиқлар мамлакат фаровонлиги йўлига сарфланмаётганлиги ва бундан ҳар бир кишининг рағбатланиши масаласида қандай бўлаётганлиги ҳусусида 8038 маротаба маъруза, суҳбат ва озғани ҳуқуқ тарбияоти тadbирлари олиб борилди.

Айниқса, фаолиятимиздаги қонунчиликни тарғиб қилишда, уларга ошқоралик беришда энг

лар Маққамасидаги маърузасида ҳам иқтисодий юксалиш омилли бўлган тadbиркорликни ривожлантириш, унинг равнақига тўсиқ бўлаётган барча ғовларга барҳам бериш, тadbиркорнинг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш масалаларига катта эътибор қаратилганлиги. Ушбу маърузадан келиб чиққан ҳолда телевидение, радио ва матбуотдаги чиқишлар, эшиттириш ҳамда кўрсатувлар орқали фуқаролари-мизга қонуний тарзда тadbиркорлик фаолияти билан шуғулланишнинг тарғиб ва ташвиқ қилиш, давлатимиз томонидан тadbиркорликни қўллаб-қувватлаш, уларнинг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоялаш борасида яратилган шарт-шароитлар, улар фаолиятига асосий аралашувларга йўл қўймасликка қаратилган ҳуқуқий асослар, давлат томонидан тadbиркорликни ривожлантириш учун жорий этилган қатор имтиёзли кредитлар тўғрисида мунтазам тушунтиришлар берилмоқда. Шу ўринда алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, Департамент органлари томонидан ноқонуний фаолият билан шуғулланувчиларга нисбатан ҳуқуқий таъсир чораларини кўриш билан чекланилмасдан, тегишли тушунча-

олдиға қандай талаб қўйилмоқда? Улар қандай кўнжмага ва қандай тажрибига эга бўлишлари керак? Аввало вазифаларни амалга оширишда матбуот хизмати ходимларидан - мамлакат ва дунёдаги умумий сиёсий ва иқтисодий аҳолини билиш, аҳолининг турли қатламлари орасида тез юксак алоқа ўрната олиш, оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги барча қонунчиликдан хабардор бўлиш ва оммавий ахборот воситалари ходимлари билан кўп қиррали ҳамкорликни йўлга қўйиш, расмий ҳатларини тайёрлаш меъёрларини билиш, ОАВ каналлари билан ишлашни самарали шакл ва услубларини билиш, ижодий фаолият кўнжма-ларига эга бўлиш талаб қилинади. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, матбуот хизмати ходимларининг ўзи кўнжча тузилмасининг юзи (ойнаси) ҳисобланганлиги боис, аҳоли матбуот котиблари тақдим этаётган маълумотга қараб ўша ташкилот тўғрисида ишонч даражасига ва тасаввурга эга бўлишади. Шу боисдан ҳам матбуот хизмати ходимлари юксак алоқа маданиятига ва малакасига эга бўлиши билан ажралиб туришлари зарур. Мурожаат қилган фуқароларнинг ёши, фикрлаши, таъсир

Матбуот хизмати нима? Ёхуд матбуот хизматиға қўйилаётган бугунги талаблар

ривожланиб боришиға ҳам таъсир кўрсатади. Ахборот оқими тез суръатларда ривожланаётган ҳозирги пайтда ҳам омманинг унга бўлган эҳтиёжини қондириш, тўғри ва тўлақонли ахборот бериш, соҳаға профессионал ёндашиш ниҳоятда муҳим масалалардан ҳисобланади.

Ҳар бир тармоқда ташкил этилган матбуот хизматлари оммавий ахборот воситаларига бу мураккаб вазиғни бажаришда кўмаклашади. Ҳў навбатида матбуот хизмати ходимларининг жамоатчилик билан алоқа қилишлариға оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлиги муҳим аҳамият касб этади. Чунки, ҳар бир ташкилотнинг фаолиятиға тўлақонли ошқоралик беришда ОАВ роли катта. Шунинг учун ҳам матбуот хизмати ходимлариға икки профессионал кўнжма бўлиши лозим. Биринчидан, у ўзи фаолият кўрсатаётган тизим касбий кўнжмасига, иккинчидан, журналистик маҳоратиға эга бўлиши керак. Шу маънода ўз фаолиятида юксак натижаларға эришмоқчи, жамоатчилик эътиборини қозонмоқчи бўлган ҳар қайси матбуот хизмати касб-маҳоратини эгаллаш билан бирға, ўз принципларини ҳам эга бўлиши, ҳақиқат учун курашишға тайёр туриши, шу йўлда қатъият ва шижоат кўрсатиши лозим. Ҳаётнинг ўзи ҳам матбуот котибларининг соҳаға иқтисослашувини талаб қилмоқда. Жумладан, тиббиёт соҳасидаги матбуот котиби шифокор-журналист, иқтисод соҳасидаги матбуот котиби иқтисодий-журналист, ҳуқуқ-тартибот органларида фаолият юритаётган матбуот котиблари юрист-журналист бўлиб иш-

қувувчисига айланишиға хизмат қилишиға сабаб бўлапти дейишимиз мумкин.

Бош прокуратура ҳузуридаги солиқ, валютаса оид жиноятларға ва жиний даромадларини легаллаштиришға қарши курашиш Департаменти матбуот гуруҳи бошчилигида иқтисодиёт, солиқ соҳасидаги ўзгаришларни аҳолиға етказиш, фуқароларда солиқдан бош тортиналик, иқтисодиёт, солиқ соҳасида ҳуқуқ этилган жиноятлар учун жазо муқаррарлиги тушуниш учун шарҳларини аҳолиға етказиш, валютаси тартибига солиш соҳасидаги қонун ҳужжатларини тушунтириш, уларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтиришға қаратилган ишларға жиддий масъулият билан ёндашилмоқда. Жорий йилининг ўтган ойлари давомида жами 13410 та ҳуқуқ тарғиботи тadbirlari ўтказилди.

Мамлакатимизда солиқ сиёсатини янада либераллаштириш, жумладан, солиқ юкни камайиштириш, солиққа тортиш тартибини соддалаштириш, тadbиркорлик субъектларига ҳар томонлама кўмаклашиш ҳамда уларнинг ҳуқуқий эркинлигини ошириш борасида старли норматив-ҳуқуқий асослар яратилган. Ушбу солиқ сиёсатини такомиллаштириш бўйича олдимизда турган асосий вазиғаларни муваффақиятли ҳал этиш учун солиқ тўловчилар ўртасида кенг қамровли ҳуқуқ тарғиботи ишлари режалли тadbirlar асосида ўтказилмоқда. Тadbиркорларнинг янги қонунларни ўзлаштиришлари, уларда ишонч пайдо бўлиши учун солиқ тўловчиларға берилаётган имтиёзлар, улардан қўзланган мақсад нималардан иборат эканлиги ва

самарали усул бўлган оммавий ахборот воситалари имкониятидан унумли фойдаланишға кўпроқ ҳаракат қилиниб, ҳар томонлама муқаммал, таҳлиллар асосида 5372 маротаба оммавий ахборот воситалари орқали чиқишлар қилинди. Марказий телевидение каналларидаги «Ахборот», «Давр» информация дастурида доллар мавзуидаги масалалар юзасидан чиқишлар амалға оширилди. ҲўТВнинг «Тошикент» телерадиоканалида ташкил этилган махсус «Ҳимоя» телекўрсатувида ҳар ҳафтада Департамент ва унинг жойларига бошқарма ва ҳўдудий бўлиmlari томонидан амалға оширилаётган ишлар кенг ёритилмоқда. Шунингдек, Департамент органлари фойданган қонунбузилиш ҳолатлари асосида «Алданганлар», «Алданганлар қисмати», «Миси чикқан қаллоблик» номли ҳужжатли фильмлар тайёрланиб, Марказий телевидение каналлари орқали эфирға берилди.

Ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамияти куриш жараёнида қонун устуворлигини таъминлаш, фуқаролар ҳамда тadbиркорларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, уларнинг фаолиятиға халақат берадиган тўсиқларини бартараф этиш долларб вазиғалардан ҳисобланади. Бунда энг аввало фуқаролар ва тadbиркорларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини ошириш муҳим аҳамият касб этади. Президентимиз Ислам Каримовнинг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2009 йилда иқтисодиётни барқарор ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазиғаларига бағишланган Вазир-

лар бериш, қонунчиликда тақиқланмаган бўлса, ушбу яширин фаолият турини рўйхатдан ўтказиш, шу йўл билан кўнжмачи иш ўринларини яратиш, солиқ солиш базасини кенгайтиришға қаратилган комплекс тарғибот-ташвиқот тadbirlari амалға оширилмоқда.

Ўтказилган профилактик тadbirlar натижасида, муқаддам яширин ишлаб чиқариш билан шуғулланган фуқаролар ихтиёрий равишда давлат рўйхатидан ўтиб, солиқ идораларида янги солиқ тўловчи сифатида ҳисобга олинмоқда. Чунончи, биргина Бўхоро вилоятида муқаддам белгиланган тартибга зид равишда ноқонуний ишлаб чиқариш билан шуғулланувчилар томонидан 7 та ҳўжалик юритувчи субъектлар ташкил этилди, 120 га яқин янги иш ўринлари яратилди, бюджетға кўнжма 77,3 млн. сўм солиқларнинг тўланиши, банкка нақд пул тушумининг мунтазам инкассация қилиниши таъминланди.

Ривожланган давлатлар тажрибасига назар талланса, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, кўрсатилаётган хизматлар ҳамда давлат бюджетига тўланаётган солиқларнинг асосий қисми кичик ва ўрта бизнес ҳиссасига тўғри келиши мумкин. Шундан келиб чиққан ҳолда, кичик бизнес ва тadbиркорликни қўллаб-қувватлашнинг асосий шартларидан бири уларнинг қаҳ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишға қаратилган ўзларининг билим савиясини ўстиришға эътибор қўйиладигани. Бу эса матбуот хизмати ходимлари зиммасига янада масъулиятли вазиғаларни юклиди. Ҳўш бу борарида матбуот хизмати ходимлари

лоирасидан қатъи назар матбуот котиби улар билан алоқа ўрната олиши даркор. Ундаги нотийқлик маҳорати, музокараларни усталик билан олиб бориш ишда муваффақиятға эришишиға ёрдам беради. Шунинг учун ҳам матбуот хизмати ходимларини янада ижодий фаолият кўнжмаларига эга бўлишлари учун қўйидагилар тақлиф этилади.

Биринчидан, матбуот хизмати ходимларининг ҳуқуқий саводхонлигиға эътиборни қўйиштириш зарур.

Иккинчидан, махсус қисқа муддатли курсларни ташкил этиш керак. Мисол учун, ТДМУда «матбуот котиби - журналист» ихтисослашган курси ташкил этилса, келажакда матбуот хизматлари янги кучлар билан мустақамланарди.

Учинчидан, матбуот котиблари фан-техникаға оид билимларини ўзлаштиришлари, Интернет материаллардан самарали фойдаланишлари, лозим бўлса техника воситалари билан ишлашни ўрганишлари (видео камера, монитор, тақтикланган муқаммаллар), мисол учун, ТДМУда «матбуот хизмати ходимлари фуқароларнинг қаҳ-ҳуқуқларини, қонуний манфаатларини ҳимоя қила олидиган ҳуқуқий маданиятини оширишға кўмаклашибгина қолмай, ўзларининг ҳолис аҳборотлари билан жамиятимиз таракқиётига ҳисса қўшадилар. Ижтимоий фикрнинг шаклланишиға, янги-янги мақсадларни рўёбға чиқаришға хизмат қиладилар.

Гўлжера РА330ҚОВА,
Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛКК Департаментининг матбуот гуруҳи бошлиғи

Huquq
yuridik gazeta

Та'сисчи:
Ўзбекистон
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Yasubboy GOIPOV,
Bahriiddin VALIYEV, Baxtiyor
NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK,
Sherzodxon QUDRATXOJAYEV

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telephone: 233-98-40,
233-10-53.

E-mail: huquq97@mail.ru
Faks: 233-64-85, 233-10-53.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariға qaytarilmaydi.
Musaltarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nasrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ» dan oldinangiligi ko'rsatilisli shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

№188 (2010-2011)
ISSN 2010-7617

Buyurtma № 455. 25 258 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Sahifa lavochi: X.NAMIDOV
Nabvatchi muharrir: B. DEHQONOV
Nabvatchi: Q. DEHQONOV
Musaltahrir: A.MUSTAFOYEVA

Gazeta «Sharh» MMAK bazmasida etset usulida chop etiladi. Korzoma manzili: Toshkent shahri, Biryuk Taron ko'chasi, 41 uy.

Bosma xonağa topshirish vaqti: 21.00. Topshirishi: 02.00 1345678

Gazeta haftaning
payshanba kunlari
chiqadi.

Sotuvda kelishilgan
narxda